

Катрін

Раїса Гончарова

Джерело: <https://ukrdramalib.com.ua/play/katrin/>

Дійові особи:

Катрін де Марсан – "Утоплениця", молода жінка (30 років)

Жаспар Редон – відставний комісар поліції

Франсуаза Рабле – аферистка

Лаура Дюпре – колишня дружина Редона

Дюпре – нинішній чоловік Лаури, комісар поліції

Гобер Кувен – винороб

Огюст Віртон – селянин

Еміль Сезан – сільський поет

Клод Азнавур – рибалка

Мішель Камбре – місцевий кюре

Епізодична роль: Валерія Кувен, міліціонери

Перша дія

Сцена перша

Південь Франції. Серпень. Розморене спекою крихітне село Сен-Ло, яке зручно розмістилося на невисокому пологіму пагорку на відстані милі від ріки Рона. Тишу порушують лише крики домашніх птахів, рівний гул бджіл, що кружляють над перестиглими залишками незібраного винограду. Десять далеко ліниво б'є дзвін. Полудень.

У двір жваво вбігають четверо чоловіків з важкою ношею на плечах. Це Катрін в не зовсім просохлому одязі, обплетеному водоростями. На хвилину зупинившись, четверо чоловіків швидко підходять до величезного дерев'яного столу, який стоїть в тіні дикого винограду й обережно кладуть на нього Катрін.

КУВЕН (втираючи рукавом сорочки мокрого лоба). Важка бестія... Емілю, давай хутко за мсьє кюре! Вона ось-ось віддасть Богу душу! (Схиляється над Катрін, прислуховується). Леде чутно... Давай, Емілю...

Еміль вибігає.

КУВЕН. Не дай Бог помре... В моєму дворі... Мені лише мертвої жінки в дворі не вистачало! Потрібно було одразу до церкви нести! Або ж до тебе, Огюсте!

ВІРТОН. Але ж до тебе ближче!

АЗНАВУР (він як завжди напідпитку). Заспокойся, Гобере! Нарешті в твоєму дворі з'явилася жінка! Радіти потрібно! А коли навіть і помре? Що в цьому поганого? В

нашому селі ось уже років шість як ніхто помирати не хоче! Ні тобі потужити від душі, ні тобі почастуватись... Сумно... Нічого в нашому селі не відбувається: ні поганого, ні доброго. А так бачиш, людину з річки виловили! Чим не подія?! А що не дихає, так і не потрібно... Навіщо ж її заставляти, коли вона цього не хоче? Дивись, яка вона чудово товста!

ВІРТОН. Утоплеників завжди розносить... *(Сідає на порожню бочку, яка лежить на боці)*. Якось я в дитинстві бачив... І теж, між іншим, жінка була... Тільки в разів зо два товстіша...

КУВЕН. Огюсте! Що за нісенітницю ти несеш? Ця медуза ще дихає! Ось коли б вона втопилась, а потім спливла... Тоді звичайно! *(Прискіпливо оглядає "утопленицю")*. А ця ще жива... *(Нахиляється головою до грудей Катрін, знову прислуховується)*. Матір божа... Здається, вже не дихає... Відійшла... *(Хреститься)*.

АЗНАВУР. А їй потрібно штучне дихання зробити "рот в рот"!

ВІРТОН *(гидливо морщиться)*. Я не можу... Я боюсь покійників... І у мене нерви!

КУВЕН. Не потрібно ніякого штучного дихання: не хоче людина дихати, ну й не потрібно! Зараз кюре прийде й розбереться... На те він і священник...

АЗНАВУР. Ненадання допомоги потерпілому карається законом!

Азнавур підходить до столу і, рішуче втягнувши ротом повітря, з ентузіазмом припадає до губів Катрін. Та, в свою чергу, тут же замикає в обійми Азнавура. Миттєво протверезілий Азнавур кілька секунд даремне пробує вирватись з обіймів "утоплениці", завзято буцаючи ногами повітря. Врешті-решт, Катрін відпускає посинілого від страху рибалку, смачно вліпивши йому наостанок ляпаса.

КАТРІН *(поволі сідає)*. І той туди ж! *(Віртон, не втримавшись на бочці, падає долі)*. Який швидкий... *(До Азнавура, котрий все ще лежить)*. Мсьє, ваша розпущеність не має чітко визначених меж! Адже я дозволила вам нести себе цілу милю, хоча ми з вами навіть не були знайомі! Невже вам цього недостатньо? Навіщо ви полізли ще й цілуватися?!

АЗНАВУР *(піднявшись на рівні і вкрай обурено)*. Я??? Та я хотів зробити вам, мадам...

КАТРІН. Мадмуазель...

АЗНАВУР. Що?!

КАТРІН. Ви ще порівняно такі молоді, а ось зі слухом у вас не все гаразд... Я мадмуазель...

АЗНАВУР. Це не суттєво... Я хотів зробити вам штучне дихання! Тільки й всього!

КАТРІН. Всі ви так говорите! До речі, цілуєтесь ви невміло.

КУВЕН. Так ви живі...

КАТРІН. Ви це лишень тепер помітили?

КУВЕН. Ні, мадам, я...

КАТРІН. Мадмуазель, з вашого дозволу! А чому я повинна бути мертвою? Я ще зовсім мало прожила на цьому світі! І взагалі, мсьє, у вас надто дурні манери! Навіщо ви щипали моє тіло на березі?

КУВЕН. Що?!

КАТРІН. Тіло! Ось тут і ось тут, а ще ось тут – це моє тіло! Зрозуміло?

ВІРТОН. Ви б хотіли віддати перевагу виловленню вас з річки багром?

КАТРІН. Ви, мсьє, на березі теж не виділялись манерами! Не знала, що в сільській глибинці у людей може бути так погано з вихованням! Де ви нахапались таких жахливих слів? У марсельських докерів?

ВІРТОН. Але, мадам!

КАТРІН. Мадмуазель, мсьє...

ВІРТОН. Ну, гаразд, мадмуазель...

КАТРІН. Мені не потрібні ваші поступки! Я мадмуазель, без всяких там ваших цинічних "ну"! До речі, ваш кюре не вельми поспішає до потерпілої...

КУВЕН. Мабуть у мсьє Камбре обідня служба... Господи мій! Так ви все чули?!

КАТРІН. У вас, мсьє, однозначно, щось не гаразд з головою... Ми вже півгодини тлумачимо про те, що я з самого початку була жива, а до вас лише зараз дійшло! Я ще в воді все чула... І коли ви мене несли, чула...

АЗНАВУР. Чому ж ви тоді не подавали ніяких ознак життя?

КАТРІН. Неправда! Я навіть дуже подавала ці ознаки життя... Я дихала... Але не рухалась...

КУВЕН. Чому?

КАТРІН (*поправляючи те, що залишилось від зачіски*). Розумієте, мсьє, мені дуже подобається, коли чоловіки носять мене на руках... Коли мене рятують і несуть...

КУВЕН. Та-а-ак... Зрозуміло... (*Звертаючись до друзів*). Мсьє, нас цинічно обвели навколо пальця! Ви глузували над нашими щирими почуттями!

КАТРІН. Це неправда!

КУВЕН. Пропоную, мсьє, віднести цю медузу на берег і скинути її в воду!

З'являються Еміль та кюре Мішель Камбре.

КАМБРЕ. Де, де померла?

КАТРІН (*опускаючи ноги доли*). Я тут, мсьє кюре! Ви прийшли якраз вчасно! Ці добродії вирішили мене втопити!

КАМБРЕ. Так ви живі?!

КАТРІН. А ви що, принесли з собою труну? Звичайно ж я жива! (*Спускається зі столу*). Що може трапитися з Катрін Діан?

ЕМІЛЬ. Але ж ви тонули!

КАТРІН. Неправда... Я пливла собі...

КУВЕН. Але ж ви гукали на допомогу!

КАТРІН. Марення якесь! Мені було вельми самотньо в воді, ось я і вирішила трішки поговорити... Однак, коли мене прибило течією до човна і всі ви почали торкатись мого тіла, я втратила мову... На якийсь час... А потім... Потім ви вже несли мене на своїх кістлявих плечах і весь час робили брудні зауваження відносно моєї комплекції. До речі, якщо ви вважаєте, що я така товста, то ви помиляєтесь! У мене під платтям...

ВСІ (*хором*). Що?!

КАТРІН (*обвівши присутніх зневажливим поглядом*). Два рятівних жилета!

ЕМІЛЬ (*розчаровано*). А-а-а...

КАМБРЕ. Але мені здається, що в човні пливти значно зручніше...

КАТРІН. Коли людина вирішує покінчити з собою, вона стрибає в воду, а не в човен.

АЗНАВУР. Так ви хотіли покінчити з собою? Як дотепно! Топитись у двох рятівних жилетах! Геніально!

КАТРІН. А я боюсь глибини...

ЕМІЛЬ. Вирішивши покінчити з собою, ви вже не повинні були думати про глибину! Ви повинні були, насъорбавшись води, каменем піти на дно і все! Ви съорбали воду?

КАТРІН. Звичайно!

ВІРТОН. Скільки?

КАТРІН. Що скільки? Скільки разів, чи скільки літрів?

ВІРТОН. Літрів...

КАТРІН. Два.

АЗНАВУР. Напрочуд точно!

КАТРІН. Я пила з пляшки...

КУВЕН. Ну і?

КАТРІН. Мене знудило! Ви не уявляєте, як гидко пити цю рідину з дурним запахом із Рони!

АЗНАВУР. Ну, вже мені не розповідайте! Я ж відвічний рибалка...

КАТРІН. Не думала, що в цій стічній канаві водиться ще щось крім мене! До речі, мій четвертий чоловік...

ВСІ (*хором*). Чоловік???

КАТРІН. Так, чоловік... Мій...

ВІРТОН. Але як тоді розуміти ваше наполегливе: Я мадмуазель?

КАТРІН. Не ваша справа! Так ось. Мій незабутній четвертий чоловік цілих шість років розфасовував на своєму заводіку в Валенсі цю гидку воду з Рони в пляшки й досить вдало експортував її до Сполучених Штатів під виглядом нарзану.

КАМБРЕ. Шахрай...

КАТРІН (*з захопленням*). Ще й який! Йому дали вісім років каторги...

ВІРТОН. У Франції немає каторги!

КАТРІН. Помиляєтесь! У в'язниці мій колишній чоловік одружився заочно, по переписці. Знаєте на кому? На начальниці ліонської жіночої в'язниці! Хіба ж це не каторга?

АЗНАВУР. Справжня каторга, мадам...

КАТРІН. Мені набридло повторювати вам: Я мадмуазель! Чи ви навмисно хочете мене образити?

КАМБРЕ. Пробачте нас великодушно, мадмуазель, але так не буває...

ЕМІЛЬ. Це суперечить законам фізики!

АЗНАВУР (*штовхає його в бік*). Медицини...

ЕМІЛЬ. Саме так! Суперечить законам фізики та медицини!

КУВЕН. Тоді я... А, між іншим, не варто... Так куди ви пливли, ма... мадмуазель? На Корсику? Від Сен-Ло рукою подати до Середземного моря...

КАТРІН. Глумитесь?

КУВЕН. Звичайно... Я цілу милю як останній кретин ніс цю ненормальну мадам, яка ухитрилася zostатися невинною при чотирьох чоловіках...

КАТРІН. У мене був ще й п'ятий чоловік, коли вже бути правдивою до кінця...

КУВЕН. Був ще й п'ятий?! Дуже добре! Ви, напевне, ілюзіоністка... Так ось... Я, як останній кретин...

КАТРІН. Неправда! Ви з тим юнаком бігли попереду, досить недбало до речі несучи мої ноги!

КАМБРЕ *(до Кувена)*. Гобере, мадмуазель хотіла сказати, що ти був не останнім кретином, а першим... Чи не так, дочко моя?

ВІРТОН. Мадмуазель Катрін, хочете я відвезу вас до річки?

ЕМІЛЬ. У Огюста, мадмуазель, є машина... Правда, вона дуже погано заводиться... Зате в ній чудово збереглися шкіряні сидіння!

АЗНАВУР. Одне сидіння. Із останніх Огюст в минулому році пошив собі пальто! Ти, Емілю, вдарившись в поезію, цілком перестав звертати увагу на всі катаклізми, які трапляються у нас, в цьому селі...

ЕМІЛЬ. У нас нічого не трапляється, мсьє Клоде. У нас навіть мухи перевелись, оскільки нудьга, що царює в нашому селі, повністю відбила у них бажання розмножуватись! *(До Катрін)*. Так вас підвезти?

КАТРІН. Юначе, ви ж самі щойно сказали, що автомобіль цього рябого мсьє погано заводиться...

КУВЕН *(досить рішуче)*. Нічого! Я готовий штовхати цей чортівний автомобіль хоч цілу милю! Мадмуазель пора пливти далі...

КАТРІН *(до Огюста)*. На вашому місці, мсьє, я б дуже образилась...

ВІРТОН. А й справді, Гобере. Чому це мій "Рено" ти подарував нечистому? Нормальний автомобіль... У тебе й такого немає...

КУВЕН. У мене був...

ВІРТОН. В тім то й річ, що був! Мадмуазель Катрін, як ви вважаєте, автомобіль може зіткнутися сам з собою?

КАТРІН. Ви жартуєте?

КУВЕН. Огюсте, я тебе прошу...

ВІРТОН. Ні вже, мсьє! Ви дозволили собі нахабний випад в мій бік і я змушений віддячити вам тим же! Так ось, вельмишановна мадмуазель Катрін. Цей самозакоханий винороб заткнув за пояс двох жителів вже й не пригадаю зараз якого острова, котрі спромоглися допустити зіткнення двох автомобілів, яких усього було два на цілий острів! Автомобіль мсьє Гобера протаранив сам себе!

КАТРІН. Так не буває...

ВІРТОН. Ще й як буває! В минулому році мсьє Гобер, прийнявши чималу дозу молодого вина, до півночі катав місцеву "Кармен" на своїй потертій вантажівці навколо

села. На одному з віражів частина кузова відвалилась, а наш захмелілий друг нічого і не помітив...

КАТРІН. Ну і?

ВІРТОН. На другому колі мсьє Гобер наздогнав свій кузов.

КАТРІН (*з посмішкою дивиться на Кувена*). Бідний мсьє Гобер! Уявляю собі як засмутилась мадам...

КУВЕН. Вона не засмутилась... Ганна вирішила, що все це було влаштовано навмисно.

ЕМІЛЬ. І примусила його одружитися!

КУВЕН. Перестань, Емілю! Цій водоплавній дамі цілком не обов'язково знати всі таємниці мого суворого життя!

КАТРІН. А мені цікаво! І що, власне, тут такого? Чи вас пригнічує спілкування з неординарною дамою? ...Так вас одружили з повією?!

КУВЕН. Не ваша справа! Ти бач, яка... У самої п'ять чоловіків...

ВІРТОН (*бажаючи розрядити обстановку*). Так я піду заводити автомобіль?

КАТРІН. Звичайно ідіть! Я ж не можу вічно сидіти на хиткому столі, вислуховуючи від цього п'яного мсьє різну бридоту на свою адресу!

КУВЕН. Вірне рішення! Вас вже зачекались середземноморські акули!

КАТРІН. Ви пропащий м'ясник, мсьє!

КУВЕН. Я винороб!

КАТРІН. Ви м'ясник і п'яниця!

КАМБРЕ. Діти мої! Господь з вами! Гобере, не пасує чоловіку розмовляти з незнайомою жінкою, прошу мене вибачити, з незнайомою мадмуазель на підвищених тонах... (*До Катрін*). Пливи з миром, дочко моя!

КАТРІН. Спочатку покладіть мене туди, звідки взяли! Я до цих мсьє на спини не напрошувалась! І взагалі, всі ви, чоловіки, однакові! Пливеш собі спокійно, нікого не чіпаєш... Так ні! Потрібно беззахисну мадмуазель з річки виловити і, не питаючи в неї дозволу, тягнути її в Богом забуте село! Я на вас, мсьє, в суд подам!

АЗНАВУР. За що?!

КАТРІН. За виловлювання мене з води! Ось за що!

КУВЕН (*втрачаючи терпіння*). Так... Все... Досить... Я її зараз вб'ю! (*Катрін миттю ховається за спину мсьє кюре*). Геть з мого подвір'я! Тухла сардина!!!

КАТРІН (*аж скрикнула від обурення*). Це ж хто тут тухлий?! Я?! Та ти попробуй, яке в мене тіло! (*Задирає плаття вище колін*). П'яниця! Мсьє кюре, я подібна на тухлу сардину?

КАМБРЕ (*відкривши рот від здивування*). На сардину? Н-н-ні... На сардину... Опустити, дочко моя, плаття! Ти бентежиш мій розум...

КАТРІН (*опускаючи плаття*). Як це? Хіба ви, святий отче, не давали обітницю?

АЗНАВУР. Коли бачиш прекрасні жіночі ноги, всяка дана тобою обітниця тут же перетворюється в порошок... мадмуазель, чи не будете ви так люб'язні підняти плаття ще раз... Я й не розгледів як слід, і не помацав...

КАТРІН. Навіщо?

АЗНАВУР. Я відмінний рибалка, мадмуазель Катрін. І я добре знаюсь на рибі. А часом ви й насправді, в результаті довгого перебування в воді, придбали вищеназвану якість, скажімо так: неживої риби...

КАТРІН. Ви, мсьє, мабуть нежонатий? Так я й думала...

Заходить Валерія, сестра Гобера Кувена.

ВАЛЕРІЯ (здивовано). А це що?

ЕМІЛЬ. Де?

ВАЛЕРІЯ. Ось це! (*Показує пальцем на Катрін*).

ЕМІЛЬ (*дурнувато посміхається*). Це мадмуазель Катрін... Годину тому ми з мсьє Азнавуром виловили її з Рони...

ВАЛЕРІЯ (*прискіпливо оглядає Катрін*). Вона риба?

КУВЕН (*зі злістю*). Вона мадмуазель...

ВАЛЕРІЯ. В її-то роки?

КАТРІН (*взявшись в боки*). А де це ви побачили мої роки?

ВАЛЕРІЯ. На вашому обличчі!

КАТРІН. Я сьогодні без макіяжу...

ВАЛЕРІЯ. Молодості ніякий макіяж не потрібний!

КАТРІН (*до Кувена*). Це напевне, ваша велелюбна дружина? Вам неодмінно варто її втопити...

ВАЛЕРІЯ. Я не дружина Гобера! Я його рідна сестра! (*До брата*). Ця "утоплениця" вже в курсі всіх сільських подій? Ну й язикате ж ви плем'я, чоловіки! Не можна ж, врешті-решт, всьому, що плаває в Роні, розповідати про наші біди! (*До Катрін*). До речі, як ви опинились у воді? Ви впали вночі з теплоходу?

КАТРІН. Ні з чого я не падала! Я пливла собі...

АЗНАВУР (*відпивши з прив'язаної до пояса фляги*). Мадмуазель направляєтся до Корсики! Їй не терпиться поповнити ряди місцевих сепаратистів! Мадмуазель, ви революційні по духу?

КАТРІН. Як на мене, мсьє... Пробачте, я забула ваше ім'я...

АЗНАВУР. Клод, до ваших послуг...

КАТРІН. Так ось, мсьє Клоде. Як на мене, ви не відвічний рибалка! Справжні рибалки в основній своїй масі мовчуни, а ви язикаті наче член національного сходу мсьє Марше!

ВАЛЕРІЯ. І все таки, як ви опинились в воді? Ви напевне, марафонець? Між іншим, можете не давати відповідь. (*До брата*). Я подзвоню від тебе?

Валерія йде в дім.

КУВЕН. У тебе зламався апарат?

ВАЛЕРІЯ. Боюсь, що так...

У двір повільно заходить Жаспар Редон.

КАТРІН (*показуючи пальцем не Редона*). Це останній житель вашого села чи будуть ще?

РЕДОН. Що ви маєте проти мене, мадам?

ЕМІЛЬ. Мадам Катрін зовсім не мадам! Мадам Катрін мадмуазель!

РЕДОН (*прискіпливо оглядає "утопленицю"*). Знайшла чим гоноритися!

КАТРІН (*аж задихнулась від обурення*). Та як ви смієте?! Я...

РЕДОН (*в'яло відмахуючись від Катрін*). Та досить вам! Звідки ви взагалі взялись? До сьогоднішнього ранку в нашому селі все було спокійно...

АЗНАВУР (*чухаючи потилицю*). Це моя вина, мсьє Жаспаре. Я мав необережність відгукнутись на поклик цієї русалки... Каюсь! (*Відпивши з фляги*). І заради загального спокою зобов'язуюсь закинути цю надто нахабну дівицю, у будь-якому випадку на цьому факті вона наполягає, назад в Рону! На саму середину!

КАТРІН. А я передумала!

КУВЕН. А вас ніхто й не питає!

ВІРТОН. Так я збігаю за своїм авто?

КАТРІН. Ви вже всіх тут дістали зі своїм драндулетом! Нікуди я на вашій розвалині не поїду! Я пішки піду! А зараз я хочу їсти!

КУВЕН. Можливо вам ще й стаканчик піднести?

КАТРІН. Не відмовлюсь! У вас є "Мадера" шестирічної витримки?

РЕДОН (*з цікавістю вглядається в обличчя Катрін*). А у вас гарний смак... Проявляються гени?

КАТРІН (*зніяковіло*). Які гени? Ніяких ген... Я не аристократка... Хіба не бачите? Просто... Просто я люблю випити... Так! Я випиваю! Я п'яниця... І... І... І... мені вже пора... (*Поривається йти*).

РЕДОН. Ви вже не хочете їсти?

КАТРІН. Перехотілось, мсьє... Я поп'ю води із Рони...

ЕМІЛЬ. І вас знову буде нудити!

РЕДОН. І все ж я візьму на себе сміливість запросити вас у свій дім. Міркую, перед запливом вам все таки потрібно підкріпитися... І у мене є пляшечка вашої улюбленої "Мадери"... То як?

КАТРІН. Не варто, мсьє... Тим більше, мої гроші пірнули на дно ріки. А без грошей я не можу... Без грошей ніяк...

РЕДОН. Але ж ви вже не їли більше п'ятнадцяти годин!

КАТРІН (*блиснувши очима*). А вам звідки це відомо?

КАМБРЕ. Мсьє Жаспар колишній комісар поліції Авіньйона. У нього особливий нюх... Чи не так, мсьє?

РЕДОН. Не потрібно лякати мадмуазель... Я давно вже на пенсії, мадмуазель Катрін... Так ми йдемо? Мені дуже напекло в голову...

КАТРІН. Так...

Редон і Катрін виходять. Решта розбрідаються хто куди.

Сцена друга

Будинок Редона. В простору кімнату заходять Редон і Катрін. Катрін насторожена, але намагається виглядати спокійно. І лише очі видають стан її

душі...

РЕДОН. Проходьте, прошу вас... Сідайте, будь ласка, на канапу, доки я зберу щонебудь на стіл. Ви будете омлет?

КАТРІН (*озираючись, обережно сідає на канапу*). Я вам все тут перемажу... Вода в Роні не подібна на джерельну...

РЕДОН. Нічого страшного... Так ви мені не відповіли...

КАТРІН. Звичайно буду! Раз я вже прийшла сюди... І омлет буду, і шинку... Ви не хочете запропонувати мені омлет із шинкою?

РЕДОН. З шинкою, так з шинкою... (*Збирається виходити*). Пробачте, я можу у вас дещо запитати?

КАТРІН. Думаю, можете...

РЕДОН. Як вам вдалося втекти?

КАТРІН (*зіскочивши з канапи*). Втекти? Звідки втекти? (*Заходить за канапу*).

РЕДОН. З Авіньйонської жіночої в'язниці... Послухайте, Катрін, я знаю, хто ви. Я дивився ранкові новини і там, у дворі Гобера, я вас одразу ж впізнав...

КАТРІН (*кидаючи переляканий погляд на двері, вікна*). Ви задумали здати мене поліції?

РЕДОН (*посміхаючись*). А що? Гарна ідея! За вашу голову мерія назначила досить щедру винагороду! Але я не стану цього робити... У мене є краща ідея. ...Я, цілком безкоштовно, зрозуміло, стану вашим співучасником!

КАТРІН. Ви при своєму розумі, мсьє?

РЕДОН. Жаспар Редон...

КАТРІН. Навіщо вам це потрібно? В повідомленні, напевне, сказано і про те, що я, Катрін де Марсан, відбувала термін за вбивство свого чоловіка. Чи не так, мсьє Жаспар?

РЕДОН. Цілком вірно, маркізо... Але, п'ять років тому, коли вся Франція з завмиранням серця слідувала за процесом над вами, я ще працював в поліції і тому досить добре пам'ятаю всі колізії вашої справи. Знаєте, я тоді займався шлюбними аферистами і той факт, що вам ледве-ледве вистачило грошей, щоб сплатити адвокатські послуги, навів мене на думку... Скажіть, маркізо, куди поділись всі ваші мільйони? Ви програлись в дим в Монте-Карло? Чи вас елементарно обікрали? Наскільки я знаю, ви входили в двадцятку найзаможніших людей Франції...

КАТРІН. В шлюбному контракті був пункт, який передбачав спільне володіння нашими капіталами...

РЕДОН. Тоді все зрозуміло.

КАТРІН. Ви натякаєте на те, що мій покійний чоловік – граф Шарль Блуа – шлюбний аферист? Нісенітниця!

РЕДОН. Скажу вам більше. Займаючись у свій час шлюбними аферистами, я випадково натрапив на подібну справу семирічної давності в місті Ватерлоо, що під Брюсселем... В Бельгії... Там теж був спалений труп чоловіка, відсутність грошей на рахунках у дружини-вбивці і таке інше... Правда, цікаво?

КАТРІН. Ні, це цілком неможливо! Шарль – аферист?! *(Катрін підходить до канапи і сідає)*. Боже мій, а що, коли ви праві?

РЕДОН. Як на мене, ваш покійний чоловік граф Шарль Блуа фальшивий, як обіцянки лівих!

КАТРІН *(прикривши долонями розпашілі щоки)*. Який жах... Який жах... Якщо ваша здогадка вірна, то багато чого стає зрозумілим... Я...*(Редон, підійшовши до канапи, прикладає свою долоню до лоба Катрін)*.

РЕДОН. Ого! Та у вас жар! Вам потрібно негайно лягти в ліжку!

КАТРІН *(масажує скроні)*. Ні, в жодному разі... Зараз все пройде... Я просто дуже стомилась... *(Валиться на подушки, Редон кидається до неї)*.

Затемнення.

Сцена третя

Через п'ять днів. Спальня Редона. На старовинному різьбленому ліжку лежить Катрін. Редон, сидючи за невеличким столиком, щось швидко друкує на машинці, час від часу поглядаючи краєчком ока на хвору. Через деякий час Катрін піднімає руку, яка лежить зверху на ковдрі, підносить до свого обличчя й неголосно зітхає...

РЕДОН *(зіскакує зі стільця)*. Хвала Всевишньому! Ви прийшли до тями! *(Сідає біля Катрін)*. Як ви себе почуваєте, мадам?

КАТРІН *(ледве чутно)*. Мадмуазель, з вашого дозволу...

РЕДОН. Я цію ваше почуття гумору, але...

КАТРІН *(робить спробу піднятися)*. Покійний Шарль Блуа за весь час нашого короткого спільного життя навідався в мою спальню один-єдиний раз, коли йому якось посеред ночі терміново знадобилась клізма! Як вам це подобається?

РЕДОН *(прокашлявшись в кулак)*. Прошу мене пробачити...

КАТРІН *(оглядається)*. Чому я тут? *(Заглядає під ковдру)*. Це ви зробили?

РЕДОН. Я був вимушений роздягнути вас, шановна... Але ви не хвилюйтесь. Я проробив цю операцію, відвернувшись. Даю вам слово...

КАТРІН. Напевне, ви не француз... Як довго я була без свідомості?

РЕДОН. Пішла п'ята доба...

КАТРІН *(пробує сісти)*. П'ята доба?! Ви, напевне, жартуєте?!

РЕДОН. Та які вже там жарти? Ви добряче переохолодили організм, маркізо...

КАТРІН. Тоді навіщо ви мене роздягли? Коли людина переохолоджується, її не роздягають, а навпаки, укутують тепліше!

РЕДОН. При двосторонньому запаленні легенів необхідний постільний режим. До речі, я був вражений, коли під вашим жахливим платтям виявив спідню білизну найвищого ґатунку... В зв'язку з цим запитання: у в'язниці всі таку носять?

КАТРІН. Я берегла цю білизну цілих п'ять років для втечі. Це по-перше. А по-друге, яким чином ви визначили, що моя білизна найвищого ґатунку, коли ви роздягали мене, відвернувшись?

РЕДОН (*помітно знітившись*). А я навпомацки...

КАТРІН. Яка принада! Очевидно у вас великий досвід обмацування жіночої спідньої білизни! Ви ловелас, мсьє!

РЕДОН. Відмінно! Коли у вас знову є сила для того, щоб ображати мене, значить ви одужуєте... З чим я вас і вітаю! В противному випадку я змушений був би зашити ваше тіло в мішок і таємно скинути його в Рону.

КАТРІН. Як же! Здійснити втечу з такої в'язниці і тут же вмерти? Ну, вже ні! Повинна ж я, врешті-решт, докопатись до істини! Кому знадобилось вбивати мого чоловіка?

РЕДОН. Багатство у всі віки було відмінним подразником. Хіба мало заздрісників у кожного більш менш процвітаючого француза? Однак мені здається, що питання: а чи вбивали вашого чоловіка взагалі, більш актуальне, ніж ваше.

КАТРІН. Вам вже час починати писати детективні романи, мсьє відставний комісар поліції... Я ж бачила Шарля! І я його впізнала!

РЕДОН. А як же це вам вдалося? Не уявляю, як можна впізнати обгорілий труп людини, не будучи з нею жодного разу в близьких відносинах?! Тобто, виражаючись фігурально, не бачивши його голим? Як?

КАТРІН. Ну, по-перше, труп Шарля був знайдений прислугою в погребі, де ми зберігали вино. По-друге, його обручка, годинник... У Шарля був дуже дорогий годинник... Здається, "Роллекс"... Завушниця в правому вусі...

РЕДОН. Граф носив завушницю?

КАТРІН. Не бачу нічого страшного. Зараз це модно. І, взагалі, всі ці дорогі витребеньки дуже пасували Шарлю. Він швидше нагадував досить грубо збиту жінку, ніж справжнього мсьє... І, крім того, його голос...

РЕДОН. Голос? А який у нього був голос?

КАТРІН. Дуже високий... Майже жіночий... Я ось зараз, заднім числом думаю, а чи не був мій чоловік кастратом?

РЕДОН. А що ви думаєте? Кастрати, наскільки я знаю, не мають звички займатись любов'ю з жінками, оскільки жінок не мають.

КАТРІН. Очевидно, мій був винятком...

РЕДОН (*приносить зі столу чашку*). Вам необхідно це випити.

КАТРІН. Це отрута? (*Посміхається куточками губів*). Чи моя улюблена "Мадера"? (*Прислуховується до себе*). А знаєте, мсьє лікарю, я дуже хочу їсти... (*Бере чашку і п'є*). Яка гидота! В якому відстійнику ви це зачерпнули?! Дайте ж запити! Скоріше! (*Редон подає їй склянку води, взявши його з маленької тумбочки, котра стоїть поруч з ліжком. Катрін залпом випиває воду й валиться на подушки*). Що це було? Витяжка з печінки гюрзи?

РЕДОН. Майже поруч... Це суміш трав...

КАТРІН. Напевне, це отрута кураре?

РЕДОН. Не вгадали, мадмуазель Де Марсан. Бачите, як погано бути надто родовитою і не знати азів народної медицини! Кураре я вам не давав. Ми з вами не

Південній Америці. Настій, котрий ви з таким апетитом випили, складається з десяти різних трав. По-перше, це медуниця, ланцетний подорожник, пелюстки дикого маку...

КАТРІН. Дикого маку? Ви хочете зробити з мене наркоманку?

РЕДОН *(сміється)*. Мак, в даному випадку, своїми алкалоїдами, на зразок кодеїну, заспокоює ваш кашель...

КАТРІН. Я кашляла?

РЕДОН. Жахливо... Від вашого кашлю у мене на кухні обвалилася стеля!

КАТРІН. Я відшкодную вам всі ваші витрати...

РЕДОН. Після того, як ви досидите термін? Адже у вас зараз ні гроша!

КАТРІН. Я наймусь до вас покоївкою. Говорять, що у мене ще гарні ноги.

РЕДОН. Хіба покоївку беруть для того, щоб любитись її принадами?

КАТРІН. Ви маєте рацію, але гарні ноги - це все, що у мене є... Ні, зачекайте! У мене ще є титул! Давайте мінятись: Я вам - титул, а ви мені - куток і харчування. До кінця життя...

РЕДОН. Мого?

КАТРІН. Ну, ви, мабуть, значно молодші, ніж вам можна дати, дивлячись на вас...

РЕДОН. Дякую вам, маркізо. Я дійсно виглядаю погано, оскільки всі ці п'ять діб спав, сидючи виключно біля ваших ніг... Однак я розумію, що ви жартуєте, тому дозволю собі зробити вам аналогічний комплімент... Між іншим, якщо вам цікаво, в травні мені стукнуло всього п'ятдесят сім. Я пішов на пенсію значно раніше...

КАТРІН. Ось як?! Вам відстрілили життєво важливий орган?

РЕДОН. Вгадали... Чотири роки тому назад я був серйозно поранений і мене елементарно списали...

КАТРІН. Вибачте...

РЕДОН. Ну, нічого...

КАТРІН. Я так розумію, дружини у вас немає...

РЕДОН. Лаура десять років тому назад віддала перевагу спокійному життю, і поїхала з носатим італійським мафіозі сеньйором Лучано Фльорі, якого, на моє велике задоволення, через місяць застрілили прямо на унітазі...

КАТРІН. А ваша колишня дружина?

РЕДОН. На жаль бандити залишили її в живих і тепер вона, використовуючи прийоми сицилійської мафії, час від часу робить намагання стати моєю дружиною вдруге... *(Збирається йти)*. Я приготую вам сніданок... Відпочивайте. Можливо вам подати книгу?

Катрін заперечливо хитає головою. Редон виходить.

Сцена четверта

Столова. Редон, щось насвистуючи, возиться біля плити, потім підходить до столу, на якому лежить заставлений приборами величезний піднос і ставить на нього супницю. В цей момент чується голос: "Мсьє Жаспар, ви вдома?" Редон хутко

хапає рушник і накриває ним піднос.

РЕДОН. Так, заходьте! Звичайно, я вдома!

Заходить мадам Рабле.

РЕДОН. Здрастуйте, мадам! Чим зобов'язаний? Ви так рідко залишаєте свій замок... Щось трапилось?

РАБЛЕ. По великому рахунку – нічого... *(Шукає очима стільця).*

РЕДОН. О, прошу пробачення! Можливо сядете? Я вас слухаю...

РАБЛЕ. Власне, я прийшла до вас як спеціаліста... Е-е-е... Вчора хтось зробив спробу проникнути в мій замок через підвальне вікно з правого боку...

РЕДОН. Зробив спробу, чи все ж проникнув?

РАБЛЕ. Спробу... Хтось всього-на-всього розбив скло...

РЕДОН. Я не займаюсь розбитими шибками, мадам... Я на пенсії...

РАБЛЕ. Я не про те, мсьє Жаспар. Люди подекують, що та чоловіковбивця, про котру ось вже п'яту добу повідомляють по телевізору і радіо, була в нашому селі і навіть обідала у вас!

РЕДОН. Ну то й що? Не могли ж ми знати, що та ненормальна, котра плаває в річці в рятівних жилетах, вбивця свого чоловіка! Врешті-решт, у неї на обличчі я подібного повідомлення не прочитав.

РАБЛЕ. Але про щось то ви з нею говорили?!

РЕДОН. Я не говіркий, мадам. Я просто нагодував страждальницю і все. Виконав свій християнський борг. Між іншим, все це я розповів інспектору Рошфору, який приїжджав до мене... *(За дверима чується шурхіт).*

РАБЛЕ *(повертається за звук)*. Ми з вами не одні? Хто там?

РЕДОН *(лихоманково метикує)*. Де? Там? Там у мене курка!

РАБЛЕ. Курка?! В будинку? Досить дивно, мсьє Редоне...

РЕДОН. Нічого дивного, мадам Франсуаза... Я ховаю Жаклін від Онасіса... Жаклін зрадила Онасісу з Аль-Капоне і Онасіс ледве було не позбавив її життя за цей випадок...

РАБЛЕ. Жаклін, це хто?

РЕДОН. Моя улюблениця...

РАБЛЕ. Жінка?

РЕДОН. В якомусь розумінні, так... Вона курка...

РАБЛЕ. А Онасіс?

РЕДОН. Ви надзвичайно розумні, мадам! Онасіс старий півень.

РАБЛЕ. А-а-а...

РЕДОН. А Аль-Капоне молодий півень. Він сильний, красивий. І не дивно, що Жаклін... *(Рабле різко встає)*. Ви вже йдете?

РАБЛЕ. Звичайно. Мені зовсім не цікаво, з ким живе ваша курка! Це ж чистісіньке марення!

РЕДОН. Я їй кажу те ж саме, мадам! На старості років витворяти подібне! Так... В наш час з мораллю...

РАБЛЕ. Прощайте, мсьє любитель курей!

Рабле швидко виходить. Редон витирає спітнілий лоб і, підхопивши піднос, виходить із столової.

Сцена п'ята

Спальня Редона. Заходить Редон з підносом. Катрін відходить від вікна і неохоче забирається в постіль.

РЕДОН. Навіщо ви підходили до дверей?

КАТРИН (*думаючи про щось своє*). ...Голос...

РЕДОН. Що голос? Ви не уявляєте собі, яку нісенітницю я вимушений був плести, щоб врятувати ситуацію!

КАТРИН (*все тим же тоном*). Голос... Знайомий голос... Хто та жінка?

РЕДОН. Франсуаза Рабле... Три роки тому вона купила у якогось божевільного мсьє Сартена маєток, котрий знаходиться в півгодини ходьби від Сен-Ло. Замок, звичайно, паскудний, одні руїни, зате місця там казкові... Коли б у мене були такі гроші...

КАТРИН (*приймається за їжу*). Жити в замку? Бр-р-р... Жити з привидами... Ця мадам живе в замку одна? Чи вона заміжня?

РЕДОН. Наскільки я знаю, постійного чоловіка у мадам немає, прислуга – молоді дівичі досить вульгарної зовнішності та поведінки. Я намагаюсь не надокучати мадам Рабле без особливих на те причин. Тим більше, вона не дуже спілкується з сусідами.

КАТРИН. З сусідами?

РЕДОН. В ста метрах від замку "Боніфачо" знаходиться ще один замок. Замок "Жьєн". Власники – мало шановне подружжя Олорон... Скупі, чванливі й досить скандальні люди. Мсьє Олорон до того ж великий прихильник міцного червоного вина і молодих вульгарних осіб з сусіднього замку. А ще мсьє Олорон вирощує горностая, мріючи в недалекому майбутньому пошити собі та своїй фригідній потворній дружині по шикарній королівській мантиї з горностаєвих хвостів...

КАТРИН. Напевне, мсьє Олорон параноїк... У нього манія величі?

РЕДОН. Мсьє Олорон нащадок герцога анжуйського.

КАТРИН (*запиваючи курячу ніжку вином*). Гени?

РЕДОН. Мабуть... Плюс до всього непомірна кількість червоного вина, котре навіть волоцюгу може підняти до рівня короля...

КАТРИН (*витираючи губи серветкою*). Дякую вам за казковий сніданок, мсьє Жаспар... (*Редон прибирає піднос*). Скажіть мені відверто, мсьє, навіщо ви допомагаєте мені? А якщо я насправді вбила свого чоловіка? Чому ви не здали мене в поліцію? Вам мене шкода чи в вас прокинувся комісар поліції?

РЕДОН. Чесно?

КАТРИН. Зрозуміло!

РЕДОН. Я був знайомий з вашою мачухою – Сімоною Верб'є... Я родом з Тулузи... Так сталося, але я, в свою чергу, покохав іншу, свою майбутню дружину – Лауру, а Сімона, після моєї зради, цілих десять років просиділа невідлучно в замку свого батька,

доки ваш батько, мсьє де Марсан, не зробив їй пропонуку стати його дружиною.

КАТРІН. Ви вирішили повернути борги? Досить цікавий поворот долі... Цікавий... Тепер, нарешті, я знаю, хто той молодий чоловік на фотографії в скромному срібному медальйоні, котрий Сімона, на знімаючи, носить ось уже майже двадцять років...

РЕДОН *(схвильовано)*. Сімона носить мій медальйон? Який же я негідник!!!

КАТРІН. Сподіваюсь, ви не станете стрілятися? Мені не хотілося б повертатись до в'язниці для відсидки десяти років...

РЕДОН. Плюс п'ять за втечу. Ні, я не буду стрілятися. З простріленою головою вже не можна виправити жодну помилку... Ви згодні?

КАТРІН. Авжеж, мсьє Жаспар... *(Встає з постелі, підходить до вікна)*. Ви будете сміятися, але, здається, я таки пригадала, де я чула цей голос... *(Повертається до Редона)*.

РЕДОН. І де ж?

КАТРІН. В своєму домі! Точно такий голос був у мого покійного чоловіка Шарля!

РЕДОН. Вам потрібно прилягти, Катрін...

КАТРІН. Я не хвора, мсьє Редоне! Неймовірно, але голос той же! Один до одного!

РЕДОН. Ну то й що? Так іноді буває. Чи мало подібних людей навколо нас? А вже голосів... Чи не хочете ви сказати, що мадам Рабле і Шарль Блуа одне й те ж обличчя?! Марення!

КАТРІН. А я й не стверджую... Це дійсно неможливо. Невже я не змогла б відрізнити жінку від чоловіка? Так, признаю, Шарль був дивною людиною, але... Тим більше, Шарль носив такі розкішні вуса... Ретельно причесані й злегка рудуваті... Шкода, що він не любив цілуватися! Ні, Шарль був безперечно чоловіком... Принаймні зовні... Про що ви думаєте, мсьє Жаспар?

РЕДОН *(піднімаючись зі стільця)*. Та так... Промайнуло щось в голові...

КАТРІН. Поділитесь?

РЕДОН *(відмахуючись)*. Не варто... До речі, той факт, що ваш покійний чоловік носив розкішні вуса, ніяк не узгоджується з його високим голосом і жіночоподібною фігурою. У чоловічих осіб подібного типу рослинності на обличчі не буває майже ніколи...

КАТРІН. Ви хочете сказати, що у Шарля були наклеєні вуса?

РЕДОН. Я нічого не хочу сказати, маркізо... Я всього-на-всього констатую факт. А хоча... *(Підходить до письмового столу і виймає з друкарської машинки аркуш паперу)*. Три дні тому я зробив запит своїм друзям по вашій справі. Це, звичайно, не зовсім законне розслідування, але нічого. Ми, до пори, до часу, нікому про це не скажемо, а мої друзі мене теж не видадуть, оскільки я набрехав їм зо три мішки про ностальгію по ремеслу, про самотність... Ну, ви розумієте... Брехня завжди переконує людей сильніше, ніж правда...

КАТРІН. Цілком вірно. Інші люди готові обманюватися все життя, аби лише не почути слова правди. Так що ж такого ви накопили в моїй справі, доки я валялась без свідомості на ваших подушках?

РЕДОН. У вашій нічого. Поки що нічого... Окрім вашої справи мені прислали справу якоїсь Ніколь Гюго, котра мала нещастя також сісти до в'язниці за вбитого нею чоловіка. Здається, я вже вам розповідав про цю справу...

КАТРІН. Так, я пам'ятаю...

РЕДОН. Так ось. Я вирішив пропрацювати версію, котра допускає інсценівку смерті.

КАТРІН. Так, але щоб здійснити подібне, потрібно як мінімум когось вбити!

РЕДОН. Зовсім не обов'язково, мадмуазель Катрін, когось вбивати. Труп чоловіка можна викрасти з міського моргу. Одягнути на підхожий по параметрах готовий труп деякі витребеньки, я маю на увазі обручку, годинник, що там ще було на вашому чоловікові?

КАТРІН. Завушниця...

РЕДОН. Ах, так! Завушниця... Причепити завушницю та спалити труп не складає ніяких труднощів.

КАТРІН. Цікава думка... Ну, й як результати опрацювання цієї версії?

РЕДОН. Більше ніж. За двоє діб до того, як прислуга знайшла в підвалі вашого будинку обгорілий труп вашого чоловіка, з моргу марсельської клініки Святого Патріка зник труп клошара, котрий чекав розтину, прямо з-під ножа патологоанатома. Вловлюєте? Викрадачам потрібний був цілісінський труп, без надрізів і вилучень. З цього витікає: Або ж у викрадача в морзі є, або був співучасник, або він, або вона, безпосередньо знаходились в морзі на момент викрадення в якості медпрацівників, оскільки випадкова людина проробити подібну операцію не в змозі. Як ви, напевне, здогадалися, я перевінив обставини зникнення трупу з моргу і в тому, першому випадку. Аналогія повна. Резюме. Трупи підкладені, потерпілі не винні. І ще. В обох випадках листи-попередження на ім'я прокурора як в місті Ватерлоо, так і в Ліоні, майже ідентичні й написані однією рукою. *(Бере зі столу аркуш паперу)*. Ось результат експертизи. *(Подає аркуш Катрін)*.

КАТРІН *(читає)*. Цікаво... Досить цікаво... Виходить, я можу спокійно їхати додому?

РЕДОН. Я так не вважаю...

КАТРІН. Але ж я не винувата! Це ж очевидно!

РЕДОН. Згоден. Швидше за все ми на правильному шляху, однак проведене мною розслідування не може служити основою для перегляду вашої справи офіційними структурами. Нам потрібні... більш міцні важелі...

КАТРІН. Які?

РЕДОН. Більш сильна доказова база. Без пред'явлення дійсно речових доказів, вас запросто заховають у в'язницю якнайглибше, накинувши на ваші тендітні плечі додатково ще років п'ять. А через п'ятнадцять років ваші ноги вже не будуть такими стрункими й гарними, ваша душа - чистою, а серце - справедливим... В'язниця ще нікого не перевиховала. Повірте мені. Навіть вбивць, котрі встигли розкаятись... Вийшовши на волю, вам вже не захочеться шукати правду, оскільки разом з молодістю ви залишите у в'язниці почуття власної гідності...

КАТРІН. І це говорить служитель закону?!

РЕДОН (*посміхаючись*). А я вже на пенсії. Мені нічого втрачати...

КАТРІН. І що ж ви пропонуєте? Ховатись у цій спальні до кінця життя? Адже у мене досить нелегкий характер! Через рік у вас випаде волосся й будуть трястися руки...

РЕДОН. Випадуть всі зуби і я помру? В такому випадку ми не станемо чекати моєї смерті, а приймемося за справу прямо зараз.

КАТРІН (*збирається сісти*). Що я повинна робити?

РЕДОН. Згадувати. Згадувати все про вашого, як я допускаю, не померлого чоловіка. З першого дня вашого знайомства і до останнього. Часу у нас достатньо.

Затемнення.

Сцена шоста

Через два тижні. Там же. Катрін, сидючи за столом, щось хутко друкує на машинці. Редон проходжується по кімнаті. Додрукувавши аркуш, Катрін подає його Редону.

РЕДОН (*ознайомившись*). Так... Чудово... Якщо наші справи й надалі підуть так успішно, ми з вами зможемо відкрити приватне пошукове бюро! Ви хочете працювати детективом?

КАТРІН (*посміхаючись*). Я не хочу працювати детективом! У мене зовсім інші плани...

РЕДОН. Але ж ми з вами заробимо купу грошей!

КАТРІН. Мені цілком вистачить на життя й тих моїх грошей, котрі ми з вами знайшли. До речі, я маю намір поділитися ними з вами...

РЕДОН. Що ви говорите?! Ви такі щедрі, маркізо... У мене прямо не вистачає слів! Однак для початку добре було б ці гроші повернути на ваші спустошені рахунки. Як ви вважаєте?

КАТРІН. У будь-якому випадку, ми хоча б знаємо, де вони і хто їхній нинішній власник. Ну, вже зараз то ми можемо йти в поліцію?

РЕДОН. Звичайно, мадмуазель Катрін... Хоч зараз! Однак вас одразу ж заарештують, оскільки ми не знайшли головного – вашого кмітливого чоловіка! Без цього мсьє я вам не раджу з'являтися в поліції.

КАТРІН. Але ж вам в поліції повірять!

РЕДОН. Повірять фактам, а не відставному комісару, котрий до того ж має в цій справі свій інтерес... І ще. Невже вам, маркізо, не хочеться дограти цю партію до кінця? Схопити цього мерзотника за руку?

КАТРІН. З мене поганий гравець, мсьє Жаспар... І хто знає, скільки ще знадобиться часу і сил, щоб довести цю справу до логічного кінця? Не можна ж насправді розраховувати на швидке затримання невидимки! Ви ж не станете заперечувати той факт, що граф Шарль Блуа, віддавши свій титул і прізвище тому нещасному, спаленому ним клошару, став невидимим для правосуддя? Хто він зараз? Де він? І чому мої гроші,

пройшовши через десятки європейських банків, опинились в Німеччині? На рахунках у молодій блудливій кішки? Хто відповість на всі ці запитання?

РЕДОН. Ми самі й дамо відповідь, мадмуазель Катрін... Ще трішечки терпіння і ми переможемо. Я впевнений у цьому! І ще. У мене особисте прохання до вас, Катрін.

КАТРИН. Я слухаю...

РЕДОН. Дозвольте мені, старому детективу, довести цю справу до кінця... Я...

КАТРИН. Не продовжуйте, мсьє Жаспар. Я ж бачу, як всі ці дні горять ваші очі... Що ж, так і бути, давайте спробуємо! З чого почнемо? Є ідея?

РЕДОН. Відмінно! Я був впевнений в тому, що ви не відмовитесь дотиснути цю вагу, як прийнято говорити в колі штангістів! А почнемо ми з того, що запросимо до нас мою приятельку, диктора ліонського телебачення мадам Клер Шансі.

КАТРИН. Як?! Ви знайомі з Клер?! Пардон, з мадам Клер? Вона ж така популярна!

РЕДОН. В свій час я теж був популярним комісаром...

КАТРИН. Ви хочете зробити заяву?

РЕДОН. Я хочу попросити Клер про одну послугу... Мені необхідно мати запис телевізійного звернення до громадян з приводу вашого затримання.

КАТРИН. Що?! Ви з'їхали з глузду?

РЕДОН. Не думаю, мадмуазель! Зранку я був в чудовій формі...

КАТРИН. Але для чого вам потрібний цей запис?

РЕДОН. Ми вмонтуємо цей кусок в який-небудь фільм і запросимо в гості нашу сусідку мадам Рабле... Мені здається, мадам Рабле з задоволенням сприйме інформацію про ваше затримання...

КАТРИН. І що це вам дасть? Мадам Рабле не буде переживати за свої вікна, які їй вибиває невідомо хто?

РЕДОН. Цілком вірно, Катрін. Мадам заспокоїться і розслабиться...

КАТРИН (*підозріло дивиться на Редона*). Мені здається, мсьє, що ви чогось не договорюєте... Чому ця особа так зацікавила вас?

РЕДОН. Ну, ви самі стверджували, що голоси мадам Рабле й вашого зниклого безвісті чоловіка подібні!

КАТРИН. А ви в свою чергу переконали мене в тому, що це всього-на-всього збіг!

РЕДОН. Я передумав... Я можу передумати?

КАТРИН. Звичайно, комісаре, можете... Ну, гаразд... подивилася мадам Рабле на ваш липовий сюжет, заспокоїлась, а далі?

РЕДОН. А далі ми розпочинаємо свою гру.

КАТРИН. Тобто?

РЕДОН. Ви повинні будете зіграти роль моєї надзвичайно багатой, але вельми самотньої троюрідної сестри, яка має бажання нарешті вийти заміж за гідного її чоловіка.

КАТРИН. Дешевий фарс!

РЕДОН. Не спішіть, дорога маркізо, з висновками... Я ще не закінчив свою думку... Я ж не називаю фарсом ваше бажання здатися владі, не маючи при цьому залізних

доказів вини вашого чоловіка-втікача, але маючи за плечима зухвалу втечу з в'язниці...

КАТРІН. Гаразд, гаразд, пробачте мене, нерозумну...

РЕДОН. Ото ж бо... Так я продовжу... Ви зіграєте заклопотану відсутністю в вашому сумному, але розкішному житті чоловіків в присутності... Я вже опустився до каламбуру... В присутності нашої сусідки мадам Рабле.

КАТРІН. І???

РЕДОН. Я впевнений, Катрін, що ваш, воскреслий з попелу чоловік з'явиться миттєво...

КАТРІН. Марення!

РЕДОН. Згоден, певна схожість є, але з іншого боку, чому б нам все-таки не спробувати?!

КАТРІН. Ви серйозно вважаєте, що між мадам Рабле і моїм чоловіком існує якийсь зв'язок?

РЕДОН. Майже впевнений, маркізо... А зараз мені потрібно в Авіньйон...

КАТРІН. Навіщо?

РЕДОН. Мені необхідно купити відеомагнітофон і коробку театрального гриму.

КАТРІН. Ви загримуетесь під Санта Клауса?

РЕДОН. Ми загримуємо вас, маркізо де Марсан, під непристойно багату дурепу, котра страждає відсутністю в її житті чоловіка...

КАТРІН. Дурепу?

РЕДОН. Звичайно... Мати купу грошей, але не мати чоловіка може лише дурепа!!!

Кінець першої дії.

Друга дія

Сцена сьома

Через тиждень. Будинок Жаспара Редона. Близьче до полудня. В хол, про щось жваво розмовляючи, заходять мсьє Редон і мадам Рабле.

РАБЛЄ. Ваша поведінка, мсьє, непередбачувана! То ви місяцями не помічаєте мого близького сусідства, то раптом, без попередження, відриваєте мене від мого улюбленого Флобера й тягнете до себе на обід! Я вважаю, щось трапилось?

РЕДОН. Прошу мене пробачити, мадам, але боюсь, що у мене не було вибору!

РАБЛЄ. Ага, виходить, коли б все-таки у вас був вибір, я навряд чи була б запрошена. Чи не так?

РЕДОН (*знітившись*). Немає ніякої необхідності, мадам, відшукувати в моїх словах скритий підтекст! У мене й насправді не дуже широкий вибір можливих радників... Ви ж самі знаєте, на якому інтелектуальному рівні знаходяться ваші сусіди... Взяти хоча б для прикладу Кувена...

РАБЛЄ. Зате він робить чудове вино...

РЕДОН. Ваша правда, мадам Франсуазо... Вино чудове, однак тільки ви володієте раціональним розумом і тверезим підходом до життя...

РАБЛЄ. Ви мені говорите такі улесливі слова, мсьє Жаспар!

РЕДОН. А що робити?! *(Цілком знітившись)*. Ой! Пробачте мені! Я не вмію контролювати свої думки! Такий конфуз...

РАБЛЄ. Не варто так переживати, мсьє. Відверто кажучи, я обожнюю тих, хто говорить мені улесливі слова! Я марнослава до самозабуття. *(Пригледівши крісло)*. Сподіваюсь, ви дозволите мені сісти?

РЕДОН. О, звичайно, мадам! Прошу вас... *(Допомагає дамі сісти)*. Я ввімкну телевизор?

РАБЛЄ. Навіщо? Ви запросили мене на перегляд вар'ятського серіалу? Чи маєте намір розіграти мене еротикою? Чи не хочете ви, часом, позалицятись до мене?

РЕДОН. Звичайно ж ні, мадам!

РАБЛЄ. Ні?!

РЕДОН *(розгублено)*. Тобто... Послухайте, мадам Франсуазо, я взагалі-то ...Я... У мене...

РАБЛЄ. Ну, сміливіше!

РЕДОН *(дивиться на годинника)*. Відверто кажучи, у мене зараз новини...

РАБЛЄ. Так? І які ж? Розповідайте... Ви хочете одружитися?

РЕДОН. Прошу пробачення, мадам, але я хотів сказати, що новини не у мене, а по телебаченню...

РАБЛЄ. Ось воно що! По телебаченню є, а у вас, виходить, новин нема...

РЕДОН *(втрачаючи терпіння)*. У мене теж є новини, але про них пізніше... За обідом... З вашого дозволу... *(Вмикає телевизор)*.

РАБЛЄ. Ви цікавитесь політикою?

РЕДОН *(невизначено)*. Ну-у-у...

РАБЛЄ *(дивлячись на екран)*. Я вас розумію... Молоді йдуть в політику лише тому, що не хочуть, або, що зустрічається значно частіше, не можуть працювати. Пенсіонери ж йдуть в політику з двох причин: коли у них з діючих органів залишився лише язик, та й той тільки для того, щоб базікати та наклеювати марки на конверти... Або ж у них параноя. У вас що, мсьє Редоне?

РЕДОН. Мені лише п'ятдесят сім, мадам! І я, по великому рахунку, цікавлюсь лише новинами. А ось до речі й новини!

На екрані з'являється диктор і зачитує термінове повідомлення, в якому говориться про затримання Катрін де Марсан.

Редон уважно спостерігає за реакцією мадам Раблє.

РАБЛЄ *(задоволено посміхаючись)*. Попалась, водоплавна! Від правосуддя не втечеш! Чи не так, комісарє?

РЕДОН *(вимикає телевизор)*. Цілком з вами згоден, мадам. Знаєте, ви на диво законослухняна мадам!

РАБЛЄ. Чому ви так вирішили?

РЕДОН. Ви так бурхливо реагували на повідомлення про затримання цієї чоловіковбивці. Так може реагувати лише законослухняний громадянин Франції!

РАБЛЄ. Дякую вам, мсьє Жаспар... Ви такий милий... Я подумаю над вашою пропозицією...

РЕДОН. Але ж я не робив ніякої пропозиції!

РАБЛЄ. Після нашого з вами обіду зробите... Під час танцю при свічках... Я взагалі люблю танцювати при свічках...

РЕДОН. Боюсь, що в мене не знайдеться жодної свічки, мадам... І я, на жаль, не романтик. Як правило, після обіду я лягаю спати...

РАБЛЄ. Ну, не знаю... Не можу нічого обіцяти, пустуне... *(Щось шукає очима)*. Нам подадуть сюди, мсьє Жаспар?

РЕДОН. Якщо дозволите, спочатку кілька слів про мою справу...

РАБЛЄ. Давайте... Два слова я ще якось вислухаю...

РЕДОН. Дякую... Навіть не знаю, як почати...

РАБЛЄ. Виразно і по-французьки!

РЕДОН. Розумієте, мадам Франсуазо, у мене є троюрідна кузина...

РАБЛЄ. Вітаю! Вона сирота і у неї немає приданого...

РЕДОН. Ви вгадали, але лише наполовину. Вона дійсно сирота, але придане якраз у неї є! Причому величезне! Сорок мільйонів...

РАБЛЄ. Новими?

РЕДОН. Авжеж, мадам! Ви що, як і раніше, ведете облік своїх грошей в старих франках?

РАБЛЄ. В старих франках отримується значно більше, мсьє...

РЕДОН. А ви не пробували лічити свої гроші в італійських лірах? Чи в японських ієнах? Думаю, в ієнах ви мільярдерка. Однак ми відхилились від теми... Як ви розумієте, з грошима у моєї троюрідної кузини все в порядку. А ось... Ви будете сміятися... В особистому житті в неї абсолютний вакуум... Тобто, ніякого особистого життя!

РАБЛЄ. Вона горбата?

РЕДОН. Ні, не думаю... Катрін...

РАБЛЄ. Катрін?!

РЕДОН. Що вас так здивувало, мадам? Звичайне ім'я... Досить розповсюджене в різних країнах... Так ось... Катрін трішки сутулувата, але у неї ноги...

РАБЛЄ. Колесом?

РЕДОН. Ні, навпаки! Довгі, гарні... Ноги ніби відтіняють її сутулість... Ні, з зовнішністю, як і з грошима, у Катрін все о'кей! Біда в другому... Катрін трішки дурнувата для своїх років і вона невинна...

РАБЛЄ. А скільки їй?

РЕДОН. Тридцять два...

РАБЛЄ. В тридцять два роки при таких грошах і невинна?! Тоді це справді біда!

РЕДОН *(важко зітхає)*. І не кажіть...

РАБЛЄ. Однак цю проблему можна вирішити, мсьє Редоне.

РЕДОН. Що ви кажете? Бути цього не може!

РАБЛЄ. Може! Вашу дурнувату, як ви висловились, патологічно невинну кузину потрібно видати заміж!

РЕДОН. Геніально! Як же це раніше я сам...

РАБЛЄ. Чоловічий непрактичний і лінивий розум не в змозі проникати настільки глибоко в світ раціоналізму! Повторюю: вашій кузині необхідно знайти доброго чоловіка. Розумного, родовитого з життєвим досвідом у справах.

РЕДОН. Прошу пробачення, мадам, а кохання? Я так розумію, ви пропонуєте видати мою кузину заміж, а там як все складеться? А часом, вийшовши заміж, Катрін, знявши одну проблему, не отримає можливості зняти з порядку денного другу свою проблему? Тоді що?

РАБЛЄ. "На тоді" розумні жінки заводять собі коханців. Ви були коханцем заміжньої жінки?

РЕДОН. Ні. Я був комісаром поліції.

РАБЛЄ. Тоді про що я з вами розмовляю? Але хоча б дружина у вас була? Чи невинність у вас сімейне?

РЕДОН. Дружина була... На щастя вона втекла від мене з сицилійським мафіозі Лучано Фльорі. Кажуть, що вона була щаслива з Лучано цілий місяць. Через чотири тижні медовий місяць по-сицилійськи закінчився, оскільки бандита-молодожона, набитого під саму ватерлінію спагеті, піццою та червоним вином, цинічно застрілили на золотому унітазі.

РАБЛЄ. Чому ж ви не одружилися вдруге?

РЕДОН. Тому що на Сицилії закінчились справжні мафіозі!

РАБЛЄ. Гарна відповідь. Тоді чому б вам не одружитися зі своєю дружиною вдруге? Я так розумію, вона не зайнята?

РЕДОН. Як пташка... Я б, звичайно, одружився на Лаурі і вдруге, однак я не можу собі дозволити в відхожому місці золотий унітаз, а на сніданок подавати їй до чаю булочки з паштетом з печінки колібрі!

РАБЛЄ. Що за нісенітниця! Ніби золотий унітаз може позбавити вас від геморою!

РЕДОН. Цілком з вами згоден, мадам. Єдине від чого може позбавити золотий унітаз, так це від грошей... Та ще бодай від сну, оскільки цю річ прийдеться стерегти по ночах від злодіїв.

РАБЛЄ. Тоді чому б вам не одружитися зі своєю далекою кузиною?

РЕДОН. Я для неї старий, мадам...

РАБЛЄ. Запам'ятайте, мсьє, одну золоту істину. Чоловік стає старим лише в момент покладення його в труну! До речі, мсьє, ми сьогодні будемо обідати чи ви передумали?

РЕДОН. Авжеж, будемо, мадам! Стіл накритий, але спочатку я хотів би відрекомендувати вам свою кузину, якщо ви не заперечуєте...

РАБЛЄ. Так вона тут?! Звичайно, я познайомлюсь з цим нещасним реліктовим створінням! Мені буде навіть досить цікаво поговорити з мішком грошей, на котрий до цього часу ніхто не зазіхнув!

РЕДОН (з осудом). Мадам! Мені здається, ви невинно ставитесь до цієї невинної душі... Вважаю, кожен з нас по саму маківку нашпигований різними вадами, значно вагомішими за ті, котрими нагородила доля Катрін!

РАБЛЄ. Ну, гаразд, мсьє Жаспар... Я трішки погарячкувалася... Прошу мені пробачити. Швидше за все це сталося тому, що я неймовірно голодна... Так де ж ваша багатостраждальна кухня? Кличте... Кличте... Ви ж не хочете, щоб я знепритомніла від голоду? *(Редон гукає Катрін тремтячим від хвилювання голосом)*. Не хвилюйтесь, мсьє, обіцяю вести себе пристойно, чого б це мені не коштувало...

Заходить Катрін. Грим, що зістарив її років на десять, і незрозумілого покрою плаття страхітливої розмальовки справили на мадам Раблє досить гнітюче враження.

РАБЛЄ. М-м-м-так... Вибачте, мадмуазель, це на вас від Валентино? Чи від Версаче?

КАТРІН *(дурнуватو сміється)*. Ну, що ви, мадам!

РЕДОН *(йде на перейми Катрін)*. Pozнайомся, дорога кузино, мадам Раблє.

РАБЛЄ. Франсуаза Раблє...

РЕДОН. Прошу пробачення... Істинно так. Мадам Франсуаза Раблє... Наша сусідка... Добра жінка... Правда, як і ти самотня...

КАТРІН. Дуже рада... Катрін Арсі!

РАБЛЄ. Дуже раді знайомству чи тим обставинам, що я так само, як і ви, самотня? *(Заглядає за плече Катрін)*. Це у вас від народження?

КАТРІН. Сутулість? Звичайно ж ні! В дитинстві я була стрункішою за стеблину... Ні, за кипарис! До речі, що таке кипарис?

РАБЛЄ. У-у-у-у...

РЕДОН. Це таке вічно зелене дерево, кузино...

КАТРІН *(плескає в долоні)*. Ялиночка?!

РАБЛЄ. У-у-у-у...

РЕДОН. Так, досить схоже...*(Катрін так само плескає в долоні, починає танцювати навкруг столу)*.

КАТРІН. З новим роком! З Різдвом! Хепі нью еа-а-а-а!!! *(До Редона)*. Я хочу, щоб завтра було Різдво!

РАБЛЄ. В серпні?

КАТРІН. А хіба зараз серпень? Так? Ой, ви знаєте, я така дурепа! Ніколи не слідкую за програмою передач сьомого каналу!

РАБЛЄ. Не бачу ніякого взаємозв'язку...

КАТРІН. Я також... Але ж про щось потрібно говорити! В пристойному товаристві завжди про щось говорять... Якось мене навіть в Соборну запросили поговорити. Зрозуміло, про чоловіків... Я прочитала в Сорбоні лекцію "Чоловік – як ланка в еволюційному розвитку"...

РАБЛЄ. Ви читали лекцію про чоловіків?!

КАТРІН. А що вас так дивує? До вашого відома, я найвидатніший спеціаліст в цій галузі.

РАБЛЄ. Чому ж в такому випадку ви до цього часу незаміжня?

КАТРІН. Тому, що я являюсь найвидатнішим спеціалістом в цій галузі! Невже це так важко зрозуміти? Хто ж ризикне одружитися на особі, котра знає про чоловіків все? Розумієте, як тільки ми залишалися наодинці з черговим претендентом в чоловіки, і я відкривала рот, у цього, з дозволу сказати претендента, тут же пропадав дар мови, і з'являлась цілком невідкладна справа десь на другому краю землі! Таким чином розбіглись всі.

РАБЛЄ. В такому випадку ось вам моя порада! Коли ви все ще хочете вийти заміж, ніколи не відкривайте рота раніше, ніж ваш майбутній чоловік доведе вас до вівтаря. Але й біля вівтаря обмежтесь словом "Так"... У цьому випадку, я вам гарантую, що цілком невідкладна справа на другому краю землі у вашого законного чоловіка з'явиться не так швидко...

РЕДОН (*цілком заспокоївшись*). Милі дами! Прошу вас до столу! У вас ще буде багато часу для розмов!

Редон бере обох під руки й виводить їх із холу.

Сцена восьма

Через деякий час. Розморені ситим обідом Раблє та Катрін повертаються до зали.

РАБЛЄ (*майже падає в крісло*). Мене, звичайно, потішає, мсьє, ваше довір'я, однак я не готова що-небудь відповісти вже зараз, в цю хвилину... Мені необхідно подумати, перебрати в пам'яті всіх своїх знайомих... Гідних чоловіків багато, але не кожен з них готовий піти на подібний крок в силу різного роду обставин. Від одних, як і від вас, мсьє, втекла дружина. Інші позбулись своїх дружин, а треті – закоренілі холостяки, у яких завжди повно комплексів і мінімум здоров'я. З цими мсьє взагалі не варто зв'язуватись, оскільки майже кожен з них патологічний егоїст. Ці мсьє люблять лише себе, себе в собі й зациклені на думці, що саме вони з'являються тією віссю, навколо якої крутиться Всесвіт! (*До Катрін*). Якщо ви вийдете заміж за пропадаючого холостяка, вам прийдеться задовольнятися роллю малої планети сузір'я Козерога! А це надто далеко від передбачуваної осі Всесвіту...

РЕДОН. Щось я вас не розумію, мадам! Невже у Франції не залишилось не обтяжених духовними, моральними та іншими вадами чоловіків? Бути такого не може!

РАБЛЄ. А я й не стверджую, що справжні чоловіки у Франції перевелись! Вони є... Але їх дуже мало... Вони як рудимент на тілі нашої з вами вітчизни.

КАТРІН. Це ніби апендицит?

РЕДОН. Дурниці! Не все так погано... Гідних чоловіків не менше, ніж негідних... Інакше б світ перевернувся... (*До Раблє*). Так ми зможемо розраховувати на вашу участь чи вже краще нам звернутись до знаменитої авіньйонської свахи мадам Деліль?

РАБЛЄ (*сплеснувши долонями*). До мадам Деліль?! Ви що, комісаре, знайомі з цією старою хвойдою?

РЕДОН. Звичайно, мадам Франсуазо, звичайно... Років двадцять п'ять тому, коли я ще тільки-тільки оперився й надів мундир поліцейського, мадам Деліль, тоді вона була ще просто Жаннет, дійсно підробляла тілом, за що й заарештовувалась мною щотижнево.

КАТРІН. Це так романтично, дорогий кузене... Шлюха і поліцейський...

РАБЛЄ. Сподіваюсь, ви не користались її послугами?

РЕДОН. Чесно кажучи, Жаннет була до чортиків апетитна в своїх крикливо коротких платтячках на голе тіло! До бісиків! Один раз я був вельми близько до того, про що ви щойно сказали... Але...

КАТРІН. У тебе, кузене, не вистачило грошей?

РЕДОН. Ні, Катрін, у мене не вистачило сміливості... А потім... Потім Жаннет поїхала в Марсель, вийшла заміж за мсьє Деліля, власника марсельської судноверфі, який рівно через рік гарно помер у ліжку... від оргазму...

КАТРІН. Від чого?

РАБЛЄ. Від оргазму. Нещасна ви моя...

КАТРІН. Це хвороба така?

РАБЛЄ. Бачите, дитино... Боюсь, я не зможу пояснити вам, що це таке... Щоб зрозуміти це, вам потрібно, як мінімум, вийти заміж за чоловіка...

КАТРІН. Невже ж можна вийти заміж за жінку?!

РАБЛЄ (*помітно знітившись*). Я мала на увазі зовсім інше, мадмуазель...

РЕДОН (*пробує розрядити обстановку*). Може потанцюємо? У мене є чудові платівки з фугами Баха!

РАБЛЄ. Хіба під Баха танцюють?!

КАТРІН. А яка різниця? Повз мій дім у Парижі кожні сім хвилин проносяться електропоїзди і я часто танцюю сама з собою під стукіт коліс! Тадак-тадак... Тадак-тадак... Ту-у-у-у...

РАБЛЄ (*піднімаючись з крісла*). Мені пора... До речі, нормальні люди під Баха не танцюють... Під Баха, як правило, хоронять... (*До Редона*). Сподіваюсь, ви проведете мене, мсьє?

РЕДОН. Авжеж, мадам! Я доведу вас до замку на автомобілі!

РАБЛЄ. Не варто, мсьє Жаспар... Мені корисні прогулянки на свіжому повітрі...

РЕДОН. Гаразд, мадам... В такому випадку ми пройдемося разом...

РАБЛЄ. Дякую, але я хочу побути наодинці... Мені необхідно подумати. (*До Катрін*). Всього доброго, мадмуазель! Не хочу нічого обіцяти... Можливо вирішити вашу проблему з наскоку не вдасться, але надія не повинна покидати вашу чисту душу...

Рабле виходить.

Редон по-змовницьки підморгнувши Катрін, виходить слідом за Рабле.

КАТРІН (*в шаленстві зриває перуку*). Стерва! (*Випрямляється*). Боже! І як це можна проходити все життя згорбленою? Ще трішки і моя спина перетворилася б на камінь! (*Масажує мускули*). І треба ж?! (*Дивиться на двері*). За п'ять років він... Ні,

вона... Ах, дідько! Воно! За п'ять років це "Воно" зовсім не змінилось! Можливо, тільки нахабнішим стало...

Редон повертається.

КАТРІН. Ви так хутко?

РЕДОН. Мадам вельми поспішала... А я, власне, й не наполягав... Ну, як, це він? Тобто вона?

КАТРІН. Скоріше всього цієї істоті підходить визначення "Воно"! В перші хвилини мені хотілось розірвати її на шматочки! Боже милостивий! Як же це я могла закохатися у цю стару відьму?!

РЕДОН (*підійшовши до вікна*). Мадам Рабле велика актриса! Я прямо бачу її в ролі Дездемони! Шкода, що вона не присвятила себе сцені... Впевнений, її Офелія заставила б ридати навіть камінь!

КАТРІН (*поглядаючи в вікно через плече Редона*). Можливо, мсьє, можливо... Однак в даний момент за мадам Рабле плаче лише в'язниця. Коли весь цей кошмар закінчиться, я постараюсь їй засватати свою камеру, яку я за п'ять років обписала шпилькою для волосся аж до самої стелі...

РЕДОН. Ви писали роман?

КАТРІН. Так, який складається лише з однієї фрази: "Шарль, ти свиня!"

РЕДОН. З цього витікає, що ви вже у в'язниці відчували себе обманутою?

КАТРІН. В якійсь мірі, звичайно! Зрозуміло, мені і в голову не приходило підозрювати Шарля в скоєні якогось злочину, оскільки був лист-попередження про замах, який нібито готувався і таке інше, і факти, які замикаються на мені. Я відчувала себе обманутою в тому плані, що якби не з'явився у свій час Шарль на моєму обрії, мені не прийшлося би сидіти в цій дідьковій в'язниці! Я без сумніву відчувала себе обманутою, але не знала ким. Тому моя шпилька виміщала зло на вбитому, як тоді мені здавалось, чоловікові...

РЕДОН. Зрозуміло... Сподіваюсь, мадам Рабле гідно оцінить вашу нелегку працю...

КАТРІН. Коли, звісно, клюне на наживку...

РЕДОН. Є сумніви?

КАТРІН. Було б дивно, якби б їх не було... Яюсь вже надто хутко мадам Рабле випурхнула з нашого дому. Можливо, мадам мене впізнала?

РЕДОН. Виключено! По-перше, ви напрочуд гарно зіграли роль дурепи, пора цвітіння котрої давним-давно плавно перейшла в пору в'янення. А по-друге, я вас так вдало загримував, що коли б у вас і насправді були тих сорок мільйонів і я був би бідним, як церковна миша, я би все одно не одружився з вами. Навіть під страхом смерті!

КАТРІН. Дякую, мсьє... Ваша доброта немає меж...

РЕДОН. Немає проблем, мадмуазель. Не дивлячись на деяку бульдожість обличчя, я добрий і досить щедрий на компліменти... А, якщо серйозно, то ви повинні бути безмірно щасливими від свідомості того, що в житті ви насправді виглядаєте не настільки огидно, як в дану хвилину...

КАТРІН. Мсьє Жаспар! Вам не здається, що відвертість в висловлюваннях повинна мати якісь межі? Коли б я не була вашою співучасницею, я б образилась!

РЕДОН. Прошу пробачення, маркізо... Мене іноді заносить... До речі, про співучасть... В нашому з вами випадку, я являюсь співучасником, а не навпаки...

КАТРІН. А кому більше дають?

РЕДОН. Тому, хто більше попросить! Я жартую... Не знаю, як там зараз, але в часи, коли я ще був комісаром поліції, давали в залежності від скоєного. А на сьогоднішній день скоєного у нас з вами порівну... Якщо, звичайно, ви не вбивали свого чоловіка... (Сміється).

КАТРІН. Ну й жарточки у вас, мсьє... Я щоразу зі страхом думаю про те, що буде зі мною після того, як громадськість дізнається правду... Я вже бачу заголовки центральних газет: "Маркіза де Марсан, дякуючи своїй гіпертрофованій невинності та слабкому інтелекту, умудрилась вийти заміж за жінку!" Яка ганьба!

РЕДОН. Ви праві, ці писаки ніколи не відрізнялись добросердечністю... І все ж, не варто проймається зневірою, мадмуазель Катрін! У життя, на щастя, є й позитивні сторони. І все таки, краще бути потерпілою, ніж засудженою... (Голос з надвору: "Мсьє Редон! Мсьє Редон! Вам телеграма!") Телеграма? (Дивиться на Катрін). Від кого б це?

Редон виходить і через хвилину повертається з телеграмою в руці.

РЕДОН. Дідько б тебе забрав! Ця овдовіла "хрещена матір" вирішила знову ошасливити мене своєю присутністю!

КАТРІН (бере з рук Редона телеграму). Прийняла остаточне рішення. Крапка. Приїжджаю двадцять сьомого. Крапка. За тобою тисяча поцілунків. Крапка. Твоя Лаура Редон тире Фльорі. Знак оклику. (Здивовано дивиться на Редона). Вам погано?

РЕДОН (падаючи в крісло). Я помираю... Ми пропали... Клянусь Богом, ми пропали... Яке сьогодні число?

КАТРІН. Зранку було двадцять сьоме... Ви так налякані, мсьє...

РЕДОН (зіскакує, немов вжалений). Наляканий? Та я просто вбитий! Ви навіть уявити собі не можете, що це за жінка!!! Це ж ураган! Це ж нашестя вікінгів! Ні, це тайфун! Смерч! Торнадо! Цунамі, якщо хочете! В минулий її набіг я чудом встояв, пославшись на часткову втрату чоловічої сили!

КАТРІН. Прийміть мої співчуття, мсьє!

РЕДОН. Ви не зрозуміли, Катрін... Я їй збрехав! У мене все в порядку!

КАТРІН. Вітаю вас, мсьє! Однак, мадам Фльорі все ж прибуває! Що ви збираєтесь брехати їй на цей раз? І взагалі! Якщо ваша колишня дружина так ненависна вам, то чому б вам просто не прогнати її з порогу? Мало що могло змінитись в вашому житті за десять років!? До того ж не можна не враховувати тієї обставини, що мадам втекла від вас і побігла до другого! Врешті-решт, ви ж чоловік! І ви ображені! Закрийте всі вікна та двері і тримайте блокаду!

РЕДОН. Саме так я й зробив минулого разу... Проте вночі ця бестія проникла в мій дім через камінну трубу! Можете уявити собі стан людини, що мирно спить, на котру серед ночі звалюється з вереском істота, перемазана сажею! Зі мною ледве не

трапився інфаркт!

КАТРІН. Так, серйозна у вас мадам... А якщо її налякати поліцією?

РЕДОН. Я пробував... Поліція не бажає зв'язуватись з вдовою Лучано Фльорі! Вони бояться його навіть мертвого!

КАТРІН. Ну, гаразд, мсьє... А що, коли я спробую зіграти роль вашої нової дружини? Мадам мафіозі забереться звідси?

РЕДОН. Авжеж! Але перед цим вона пристрілить нас обох!

КАТРІН. Ви жартуєте...

РЕДОН. Колись я навчив Лауру влучно стріляти, а Лучано навчив її добиватись свого будь якою ціною...

КАТРІН. І що ж нам робити?

РЕДОН. Думати! Коли ми не зможемо нейтралізувати цю фурію, на плані пошуку, викриття й знешкодженню вашого чоловіка можна буде поставити жирну крапку, оскільки Лаурі достеменно відомо, що ніякої кухні в мене зроду-віку не було...

Сцена дев'ята

Через деякий час. Там само. Катрін одягнута в коротеньке платтячко з великим вирізом спереду, приміряє біля дзеркала мереживний фартух розміром з носову хустину. Заходить заклопотаний Редон.

КАТРІН (*осмикує плаття*). Ваша колишня покоївка була з племені пігмеїв? Мене в такому наряді мадам мафіозі тут же пристрілить!

РЕДОН. Дякуйте Богу, що я не заглядав в свою комірчину років зо п'ять. Цьому ганчір'ю давно вже місце у вигрібній ямі! А їхати до Авіньйону за одягом уже немає часу.

КАТРІН (*пробує якось розтягнути вздовж своє надто коротке плаття*). Як же я буду нахилитися?

РЕДОН. Не хвилюйтесь, мадмуазель... Я буду відвертатись...

КАТРІН. Невже в мене дійсно все так погано?

РЕДОН (*досить зніяковіло*). Ні... Ні... Ні... Але я... Я не в тому розумінні... Дозвольте я скористаюсь вашим фартушком? У мене немає з собою носової хустини...

КАТРІН. Будь ласка...

Редон нахилиється і промакає спітніле чоло.

В цей момент в хол стрімко вривається мадам Лаура.

ЛАУРА (*піднявши брови*). Стояти! (*Редон завмирає в зігнутому положенні*). З яких пір ти став цікавитись спідньою білизною покоївок?! Наскільки мені відомо, ти раніше ніколи не заглядав прислужі під плаття!

РЕДОН (*продовжує стояти, зігнувшись*). А я... я... я... Я й не заглядаю... Я промакаю лоб... Моя носова хустина... Я забув носову хустину...

ЛАУРА. Перестань, Жаспар! Ти ніколи не вмів брехати! До речі, я довго буду розмовляти з твоїм задом?

РЕДОН *(важко розпрямляючись)*. Ти ж сама наказала стояти... *(Катрін відходить у бік)*.

ЛАУРА. Я пожартувала! Не хочеш поцілувати свою дружиноньку?

РЕДОН. Звичайно ж, ні! Я не цілуюсь з випадковими зустрічними...

ЛАУРА *(зробивши страшні очі)*. Я не випадкова зустрічна! Я твоя колишня дружина! Чи ти вже забув?

РЕДОН. Навіщо ти приїхала? В моїй пам'яті ще живі події п'ятирічної давності... І я не передумав!

ЛАУРА. А мені наплювати! На цей раз я вирішила взяти тебе змором! Мені нікуди поспішати ...

РЕДОН. Що так? Ти вже не керуєш бандитами покійного Фльорі? Чи мафіозі вказали тобі на двері?

ЛАУРА. Мене відправили на пенсію, мсьє...

РЕДОН. Ось як? Чому б тоді тобі не поселитися в пансіонаті? Я не збираюся упадати за тобою до кінця свого життя! У мене зовсім інші плани... Я... Я збираюся одружитися! *(Катрін і Лаура, не зговорюючись, переглядаються)*. Так, так... Саме так! Я хочу одружитися! І як ти розумієш, не на тобі...

ЛАУРА. Ти не оженишся на іншій ніколи! *(Комуś у дверний проріз)*. Заносьте!

Двоє дужих хлопців заносять в хол важку скриню, ставлять біля Лаури та мовчки виходять.

РЕДОН. Твій посаг?

ЛАУРА *(блиснувши очима)*. Не блюзнірствуй! Ти хоч знаєш, що в цій скрині?

РЕДОН. Не маю уяви! Між іншим... Часом, чи не прах свого покійного мафіозі ти притягнула в мій дім? О, Свята Олено! Ця жінка вар'ятка! Тут тобі не колумбарій! *(Кидається до скрині й пробує відірвати її від землі)*. Ти притягнула в мій дім і надмогильну плиту?

ЛАУРА *(відштовхує Редона від скрині)*. Ні. Надмогильну плиту ми замовимо тут... *(Відкриває замки)*. Разом з прахом покійного Лучано я привезла з собою копію унітаза, на якому він мужньо зустрів смерть...

РЕДОН і КАТРІН. Золотого?

РЕДОН. Я зараз збожеволію... Я... І де ти маєш намір його ставити? *(Лаура відкриває верхнє віко скрині й дістає зі скрині урну)*. На надмогильній плиті?

ЛАУРА *(протягує урну Редону)*. Потримай, дотепник!

РЕДОН *(ховаючи руки за спину)*. Я... Я боюсь покійників! Я завжди їх боявся...

КАТРІН *(з готовністю)*. Давайте я потримаю, мадам!

ЛАУРА *(піднявши очі до стелі)*. Господи! Кого я кохаю!? *(Подає урну з прахом Катрін)*. Дивись, не впусти! Лучано не любив несподіванок!

КАТРІН. Зрозуміло, мадам! *(Катрін зумисне упускає урну на підлогу. Лаура падає на коліна)*.

ЛАУРА. О, Лучано! Ти не вдарився? *(До Катрін)*. Я тебе зараз пристрілю, незграбне дівчисько! Ти звільнена!

КАТРІН *(відверто глумлячись)*. Так я не зовсім зрозуміла... Ви мене спочатку пристрілите, а вже потім звільните, чи спочатку звільните, а вже потім пристрілите?

ЛАУРА. Пробач, Лучано... *(Долонею згрібає прах в урну)*.

КАТРІН *(схопивши пиросос, який стоїть неподалік)*. Давайте я вам допоможу, мадам! *(Катрін вмикає пиросос, миттєво підбирає останки праху)*. Так швидше, мадам! Бачите, жодної пилиночки не залилось! *(Відкриває верхнє віко пирососа й дістає контейнер)*. Ось. Все тут! Зараз ми все це акуратно пересипимо в вашу урночку і ок'ей! Правда? *(Втрамбовує пересипане сміття)*. Правда, я вже сьогодні трішки прибиралася... В комірчині. Але там крім пилу, павутиння та пари здохлих павуків нічого не було... Можу побожитися! *(Остовпіла від жахливого поступку Катрін, Лаура мовчки валиться з ніг)*. Ййес! Як я її!? Зробила!? А ви говорили!

РЕДОН. Вона померла? Два покійники в одному домі – це вже занадто!

КАТРІН *(нащупує артерію на шиї Лаури)*. Нічого їй не зробилось, мсьє... Бути дружиною "хрещеного батька" сицилійської мафії важке випробування... Подейкують, що ці мафіозі відрізують голови своїх ворогів і зберігають їх в якості сувенірів в морозильних камерах домашніх холодильників!

Редон, прикривши рота долонею, кулею вилітає з зали.

КАТРІН. Ну, ось... А ще колишній комісар поліції! *(Торсає Лауру)*. Мадам! Ви ще не заплатили за номер, а вже вляглись! *(Легенько плескає Лауру по щоках)*. Мадам... Ваш диліжанс відправляється через п'ять секунд! Вілладжіо галліна!

ЛАУРА *(миттєво прийшовши до свідомості)*. Це хто тут сільська курка?! Я?!

КАТРІН *(різко відскакує в бік)*. Мадам, я була змушена... Звичайно ж, ви не курка! Ви цілком не подібні на курку. Ви вилита вдова цього плюгавого макаронника, цього криворукого м'ясника Лучано Фльорі!

ЛАУРА *(піднімається з підлоги)*. Помовч! Маленьке дрантя! Лучано був святим! До речі, звідки тобі, сільське дівчисько, відомо про криворукість Лучано?

КАТРІН. У мене багато друзів мафіозі. Наприклад міністр праці Ломбардії Сеньйор Остіано, префект Туріна сеньйор Каріньяно... Е-е-е... Депутат парламенту від лівих сил сеньйор Патріціо Каррара...

ЛАУРА. Я зрозуміла! Ти спала з цими панамі, чи не так?

КАТРІН. Не так, мадам Фльорі. Вся справа в тому, що я не сільська дівка, а маркіза!

ЛАУРА. Так, мені набридло слухати цю ненормальну! Жаспар, де ти? Мені потрібний твій пістолет!

КАТРІН. Ви хочете застрілитись, мадам? Як я вас розумію... Але тільки не в домі! Я після вас не домиюсь...

ЛАУРА *(сатаніючи від злості)*. Жаспа-а р-р!

Заходить Редон.

РЕДОН. Тобі вже краще? Катрін, залиш в спокої цю божевільну... Не забувай, що ця жінка була дружиною вбивці...

ЛАУРА. Саме так! А тепер покажи мені, милий, мою кімнату. Я повинна привести себе в порядок. *(Дивиться на Катрін)*. Ти все ще тут? Я ж тебе звільнила!

РЕДОН. Послухай, Лауро... По-перше, це мій дім, по-друге, Катрін моя покоївка! Я її наймав! А по-третє, тебе тут не чекали... Люба...

ЛАУРА. Ах, так?! *(До Катрін)*. Ти і з ним спиш?

КАТРІН *(бере в руки пилосос)*. Ні... Мсьє Редон достатньо дорослий і не боїться темряви. Тим більше, він так хропе! Чи ви вже забули, мадам?

ЛАУРА *(до Редона)*. Але ж ти не виженеш мене з дому проти ночі?! І я подолала такий довгий шлях! Я виїхала з Палермо тиждень тому!

РЕДОН. Ти добиралась до Франції на конях?

ЛАУРА. Час тебе не змінив. Ти такий же тупий, як і двадцять років тому назад! Я трішки затрималась у князя Реньє Третього в Монако! Зрозуміло?

КАТРІН. Ви дружите сім'ями?

РЕДОН. Не думаю. Князь Реньє порядна людина. Напевне Лаура просаджувала в казино гроші, котрі вкрала в сім'ї Фльорі. *(До Катрін)*. Лаура азартний гравець! Вона грала ще до мене, під час мене і після мене. Вона грала завжди, скрізь, в будь якій обстановці. І завжди програвала!

ЛАУРА. Неправда! Один раз я виграла мільйон лір!

РЕДОН. Так, я читав в "Республіці"... Ти виграла мільйон і тут же програла сім...

ЛАУРА. Неправда! Шість!

КАТРІН. У мене ідея, мадам! Давайте зіграємо з вами в рулетку. Я сьогодні знайшла в комірчині... На антресолях. Випадково, не ваша?

РЕДОН. Її. Лаура на цій рулетці тренувалась у вільний від грошей час! А на що грати будете?

КАТРІН. А на вас, комісарє!

РЕДОН. Ви, напевне, жартуєте, мадмуазель?

КАТРІН. Ні... Зараз ми оцінимо вас в мільйонів десять...

РЕДОН. В лірах?

ЛАУРА. Авжеж!

РЕДОН. Я не згоден! В італійських лірах десять мільйонів коштують добрі черевики ручної роботи від Жака Петі!

КАТРІН. А це ще хто? Новий законодавець взуттєвої моди?

РЕДОН. Зірка! У всякому разі так говорять. Мсьє Петі придумав черевики з рідкої породи південноамериканської ліани чечентуани. Жак Петі стверджує, що носіння його взуття благотворно впливає на чоловічу потенцію...

ЛАУРА. І треба ж? Сподіваюсь, ти придбав собі пару цих цілющих черевиків?

КАТРІН. Мадам! Давайте не будемо про сумне... Сто тисяч франків проти мсьє Редона! Ваша ставка, мадам!

ЛАУРА. Я ставлю унітаз Лучано! Хоча це й копія, але з доброго золота!

КАТРІН. Приймається! Золотий унітаз відмінна ціна за такого видатного мсьє! Тепер про умови нашої з вами гри...

РЕДОН. Годі... Годі... Катрін, мені здається, що ви зайшли надто далеко! Я не хочу попасти в якості виграшу в руки мадам Фльорі! Коли їй поталанило один раз з

мільйоном лір, тоді чому їй не може поталанити ще раз? І, взагалі, те, що ви пропонуєте, не піддається осмисленню...

ЛАУРА. Боїшся, бамбіно? Зате чесно. Коли доля усміхнеться мені, я виграю у цієї маленької дияволиці, а коли ні – селяві!

КАТРІН. Погоджуйтесь, мсьє! У випадку виграшу я спробую здобути з цих обставин якнайбільшу вигоду як для себе, так і для вас.

ЛАУРА. Він старий для тебе, дитино! Вигравши у мене Жаспара, тобі прийдеться тут же мчатись до мсьє Петі за його лікувальними черевиками!

РЕДОН (*образливо*). Ну, знаєш! Я ще не такий старий, як би тобі хотілось цього! Я згоден, Катрін! Сподіваюсь, удача і на цей раз обійде стороною цю зіпсовану жінку!

ЛАУРА. І не сподівайся! Коли я виграю у цієї безрідної...

КАТРІН. Я вже мала честь повідомити вам про своє походження!

ЛАУРА. Не смішіть мене! Маркізи покоївками не служать!

КАТРІН. Я знала одну російську графиню, котра працювала посудомийкою в паризькому ресторані "Максим". Наявність титулу не завжди гарантує наявність грошей на особистих рахунках.

ЛАУРА. Так ви бідні? Звідки ж у вас тоді заявлені сто тисяч?

РЕДОН. А я заплатив мадмуазель Катрін за п'ять років наперед!

КАТРІН. Одним чеком...

ЛАУРА. Ось і чудово! Моліть Бога, щоб я програла! Тому що, програвши мені, ви змушені будете прибиратись в кімнатах не пилососом, а зубною щіткою!

КАТРІН. Домовились, мадам Фльорі! Мсьє Жаспар! Поки ми з мадам будемо з'ясовувати свої відносини з допомогою рулетки, чи не будете ви так люб'язні спакувати речі мадам?

РЕДОН. З задоволенням, маркізо!

Сцена десята

Через деякий час. Там же. Редон, заклавши руки за спину, нервовими кроками міряє хол. Раптово з сусідньої кімнати лунає постріл і пронизливий крик Катрін. Редон кидається до дверей, з яких йому назустріч виходить Лаура з кам'яним виразом на обличчі та з пістолетом в руках.

РЕДОН. Навіщо ти скоїла це? (*Обережно віднімає від Лаури пістолет*).

ЛАУРА. Тому, що вона дістала мене! (*Падає в крісло, закриває обличчя руками*).

РЕДОН. Який жах!

В хол заходить перелякана Катрін.

РЕДОН. Господи мій! Ви живі?!

ЛАУРА (*гробовим голосом*). А що їй зробиться!

КАТРІН (*тремтячим голосом*). Вона розстріляла рулетку. Бах! І вщент!

РЕДОН (*миттєво повеселівши*). Із цього витікає, що мадам Фльорі програла?! (*До Лаури*). Тоді прошу вас в мою машину! Я миттю доставлю ваше вже надто поношене

тіло у славне місто Авіньйон!

ЛАУРА (*все тим же голосом*). Як був ти жалюгідним поліцейським, так ним і залишився... Яке щастя, що я ніколи не мала від тебе дітей!

РЕДОН. Свій ліміт дітей ти цілком вичерпала ще до шістнадцятирічного віку!

ЛАУРА. Неправда! У мене завжди був шанс!

РЕДОН. Гаразд, залишимо це... Ти готова?

ЛАУРА. Я хочу випити... Налий мені вина...

РЕДОН (*з нетерпінням*). Я тобі дам пляшку з собою... В машині й вип'єш...

КАТРІН. Зачекайте, мсьє! (*До Лаури*). Мадам! Вам, мабуть, дуже хотілося б залишитись власницею ось цього (*Поплескує долонею по віку скрині*). золотого красеня? Цього дорогоцінного відхожого місця? Врешті-решт, він вам дорогий як пам'ять!

ЛАУРА. Авжеж! Продавши цей шедевр сантехнічного мистецтва, я б змогла весело провести час у Люксембурзі в свого швагра. А що ви хочете запропонувати?

КАТРІН. Так, суцю дрібницю... Чи не могли б ви зіграти роль глухонімої свахи?

ЛАУРА. Глухонімої свахи? Як це?

РЕДОН. Що ви задумали, маркізо?

КАТРІН. Зараз дізнаєтесь. Мадам, ви мені не відповіли...

ЛАУРА. І що я повинна буду робити?

КАТРІН. А нічого! Сидіти в кріслі, пити добре вино й ствердно кивати головою, бажано впопад. І посміхатись. (*До Редона*). Ви, мсьє, загримуєте мене під свою кухню... І...

ЛАУРА. У Жаспара немає кухні!

РЕДОН. Не втручайся, Лауро! Ну і?

КАТРІН. І запрошуєте в свій дім мадам Рабле. Тобто ви її не запрошуєте, а просто повідомляєте їй, що у вас в гостях мати одного з претендентів на мою руку. І що ваша з нею домовленість, відносно підходящої кандидатури, вона може забути. Впевнена, що мадам Рабле тут же примчиться слідом. Імовірно, вона попросить у вас трішки солі, або сірників...

РЕДОН. Або праску... А що далі?

КАТРІН. А далі вам теж прийдеться сидіти в кріслі, пити вино й підтакувати мені... Ясно?

РЕДОН. А якщо мадам мафія спробує зіпсувати нам картинку?

КАТРІН (*взявши з рук Редона пістолет*). Тоді я її застрілю...

ЛАУРА. Ви вмієте поводитись з цією зброєю?

КАТРІН (*окинувши Лауру зневажливим поглядом*). Ну, в вас вже я як-небудь попаду!

ЛАУРА. Щоб вбити людину, потрібно стріляти не куди-небудь, а в голову.

КАТРІН. Не думаю, що у вас голова є життєво-важливим органом! До речі, якщо ви, мадам, і надалі будете сперечатися зі мною, ми розіграємо наш спектакль і без вашої мовчазної участі! Але, в цьому випадку, ваш золотий унітаз безповоротно стане нашим.

Ви його програли в чесній боротьбі! Я й сама з великим задоволенням просаджу його в Монте-Карло!

ЛАУРА. Я зрозуміла... І я мовчу. Жаспар, де моє вино, котре я повинна пити?

РЕДОН. Спочатку ми приведемо в порядок обличчя мадмуазель Катрін. Прийдеться трішечки зачекати, моя люба...

Сцена одинадцята

Через деякий час. Там же. Захмеліла Лаура тихо дрімає в кріслі, схиливши голову на плече. Загримована Катрін, явно хвилюючись, ходить вперед-назад по кімнаті.

Швидко заходить Редон.

КАТРІН. Ну й як ви сходили, мсьє? Вона клюнула?

РЕДОН. Швидше так, ніж ні. У будь-якому випадку вигляду мадам не подала. Але очі...

КАТРІН. Вони стали квадратними?

РЕДОН. Вони стали злими... З чого б це? Не знаєте? *(Дивиться на годинника)*. Мені необхідно терміново подзвонити...

Редон виходить.

ЛАУРА *(відкривши очі)*. Мадмуазель, третій дзвінок вже швидко? Я більше не можу пити це огидне вино! Я хочу спати...

КАТРІН. Спіть, мадам, спіть...

ЛАУРА. Сидячи? Я не сплю сидячи... Я не сова...

Заходить Редон.

ЛАУРА. А ось і ваш виграш, маленьке дрантя... *(До Редона)*. Ти дзвонив в піццерію?

РЕДОН *(не звертаючи уваги на репліку Лаури)*. Знаєте, Катрін, повертаючись від нашої милої сусідки мадам Рабле, я зустрів її сусіда мсьє Олорона. Пам'ятаєте я вам якось розповідав про нього? Так ось, мсьє Олорон розповів мені про деяку загадкову гостю мадам Рабле, яка прибула до неї в замок сьогодні вночі...

КАТРІН. Ну й що з цього? Хіба у мадам Рабле не може бути нічних гостей?

РЕДОН. Я цього не сказав... *(Непомітно для Лаури підходить до журнального столика, на котрому стоїть магнітофон, і натискає клавішу)*. Вся справа в тому, дорога маркізо, що нічна гостя мадам Рабле знаходиться в цьому холі!

Рабле тихо з'являється у дверях.

РАБЛЄ. Цілком вірно, мсьє! *(Всі повертаються до неї)*. Я мала честь приймати цієї ночі мадам Фльорі в своєму замку! Ми з нею славно погостювали! Чи не так, Лауро?

ЛАУРА *(цілком тверезим голосом)*. Авжеж, Франсуазо!

РЕДОН. Я радий, що ви за одну ніч встигли так близько зійтись. Вам обом, я сподіваюсь, було що розповісти одна одній!

РАБЛЄ. Звичайно, мсьє! Але ми говорили переважно про вас і про вашу милу кухню... Ви не повірите, але ми так сміялись...

КАТРІН *(занепокоєно)*. Що тут відбувається, Жаспар?!

РАБЛЄ. Відбувається те, мила кузино, чого ви ніяк не чекали... До речі, вас сьогодні дуже погано загримували. *(Катрін від несподіванки сідає прямо на скриню)*

мадам Лаури). Жаспар очевидно дуже поспішав...

РЕДОН. Я так розумію, мадам, ви вже повідомили в поліцію про перебування в моєму домі маркізи де Марсан?

РАБЛЄ. Звичайно, комісарє! Поліція повинна прибути з хвилини на хвилину!

КАТРІН. Мсьє! Ви дозволите поліції заарештувати мене?!

РЕДОН (*непомітно для інших підморгує Катрін*). Ми будемо відстрілюватись, мадмуазель! Ви готові відстрілюватися?

ЛАУРА. Перестань, Жаспар! Ти зовсім не вмієш грати. Зараз приїде поліція й забере вас обох до в'язниці. Ти не пам'ятаєш, скільки дають за переховування в своєму домі злочинця?

РЕДОН (*до Рабле*). Мадам, ви можете попросити мадам Фльорі вийти на декілька хвилин? Мені б хотілось задати вам кілька запитань, коли ви вже нас з Катрін так блискуче викрили.

РАБЛЄ. А ви обіцяєте вести себе добре?

РЕДОН. Авжеж... (*Дістає з кишені пістолет і передає його Лаурі*). Нехай мадам Фльорі постоїть кілька хвилин надворі...

Рабле киває Лаурі й та повільно виходить.

РЕДОН. Чудово. Дякую вам, мадам... Тобто, пардон, мсьє... Прошу пробачення, ви ще мсьє, чи ви все ж мадам? Я заплутався...

РАБЛЄ (*мінючись на обличчі*). Я вас не розумію, мсьє Редоне! Ви вже не в змозі відрізнити жінку від чоловіка? (*Катрін ось-ось зробиться недобре*). Я Франсуаза Рабле!

РЕДОН. Напевне, це так. Однак сім років тому, одружившись на бідній мадам Ніколь Гюго, ви ще безперечно були чоловіком. І звали вас тоді Поль Леру...

РАБЛЄ (*занепокоєно*). Марення якесь! Мсьє, у вас хвора уява! Я жінка! Я ніколи не була чоловіком і не була одружена на жінці! Ви хворі!

РЕДОН. На щастя, хворий не я, а ви. Невеличка неузгодженість з генетичним кодом... Що ж, буває... І я вас розумію... Вам хотілось, вам дуже хотілось змінити стать... Скинути до біса всі ці огидні штани, ці кляті сорочки й краватки! Вам хотілось стати жінкою! Ви довгі роки мріяли відверто одягнути плаття і пройти в ньому по вулицях міста! Вам хотілось кохати чоловіків і бути коханою! Але... Але у вас не було грошей на операцію... І тут вас з'являється думка одружитись на багатій дурепі, прибрати потихеньку всі її гроші, залишивши після себе спалений труп цілком сторонньої людини і докази проти власної дружини! Ну як? Геніально! Ось тільки я не розумію, мадам Рабле, навіщо потрібно було садовити своїх дружин у в'язницю? Невже ж вони винуваті в тому, що природа-матір зробила помилку саме на вас?

РАБЛЄ (*блиснувши очима*). Так, чорт забирай! Вони винуваті! Я ненавиджу жінок! Всіх! І я їх ненавиділа завжди! (*До Катрін*). Чуєш ти, запліснявіла курко?! Я ненавиділа тебе за те, що ти була здорова! Я ненавиділа тебе за те, що ти була здорова і не мала чоловіків! Ніколь дісталось моє справжнє тіло! Вам дісталось все, а я повинна була страждати!? Але я була віддячена! За ваші з Ніколь гроші лікарі зробили мене

справжньою жінкою! Такою ж як і ви!

КАТРІН (*широко розкривши очі*). Господи мій милий! Так ти ж чудовисько!!! Монстр!!!

РАБЛЄ. А мені наплювати! Я здорова і у мене є коханець! У тебе ж, Катрін, немає нічого! І нічого не буде, оскільки зараз ти під конвоем, на пару зі своїм рятівником відправишся у в'язницю!

РЕДОН. Не думаю, мадам Рабле... Мені здається, у вас проблеми...

РАБЛЄ. У мене? Та годі вам, комісаре... Коли у кого і є проблеми, так це у вас. Вам ніяк не доказати мою вину в суді. До речі, ви, напевне, знаєте, що архів лікарні, в якій так вдало перекроїли мою статтю, згорів чотири роки тому назад?

РЕДОН. Авжеж, мадам... Однак, в даному випадку справедливість взяла верх.

РАБЛЄ. Що ви маєте на увазі?

РЕДОН. Історія розпорядилась таким чином, що всі ваші папери залишилися цілими, як, між іншим, і деякі інші... Справа в тому, що черговий лікар, якому ви очевидно підсипали снодійне в каву, не випив її. І, як результат, згоріло багато чого, але не все... Як вам подобається ця новина?

РАБЛЄ. Ви мене вводите в оману, комісаре...

КАТРІН (*нарешті в змозі говорити*). Ви проводили потай від мене розслідування?

РЕДОН. Прошу пробачення, мадмуазель... Пізніше я покажусь перед вами... (*До Рабле*). Скажіть, мадам, а навіщо ви витягнули з нафталіну мою заблудлу й безнадійно колишню дружину? Якщо не секрет, звичайно?

РАБЛЄ. Мене цікавила наявність у вас кузини, а те, що мадам Фльорі захотілось вам підіграти... (*Чується шум під'їжджаючого автомобіля*). Ось і все, панове... Готуйте ваші ручки для браслетів!

В холі з'являються поліцейські з Лаурою.

РАБЛЄ. Сподіваюсь, мені належить премія за затримання небезпечного злочинця?

У хол заходить комісар Дюпре. Редон вимикає магнітофон, дістає касету.

РЕДОН. Жане, на цій касеті все.

Рабле вихоплює з руки Лаури пістолет і направивши його на Редона, натискує на курок кілька разів підряд. Пістолет не стріляє.

ЛАУРА (*розтиснувши кулак з кулями*). Вони всі тут. Мадам Рабле... Ми хоча й розлучені з Жаспаром, однак мені не хотілося б його втрачати. Жаспар в досить добрих відносинах з моїм чоловіком! І моїми дітьми, зрозуміло...

РАБЛЄ (*кидає пістолет*). З вашим мафіозі? Так він же вбитий! (*Дюпре, Лаура та Редон заливаються сміхом*).

ЛАУРА (*втирає очі*). Мій чоловік, мила моя, ніколи не був мафіозі. До речі, можете познайомитись, комісар поліції Дюпре... (*Показує рукою на Дюпре*).

КАТРІН. Так ви не... (*До Редона*). Ви й мене розіграли, мсьє? Але навіщо? Навіщо ви мені збрехали про мадам Лауру?!

РЕДОН. Якщо бути відвертим, то тоді це просто був експромт, який згодом послужив поштовхом для народження нової ідеї. Як бачите, Лаура цілком чудово

справились з роллю "хрещеної матері" мафії...

РАБЛЄ. Але ж я була на віллі Лучано Фльорі! Там повно бандитів!

ДЮПРЕ. Я не винуватий, що природа багатьох моїх поліцейських не нагородила таким розкішним обличчям, якого удостоївся Ален Делон! Ми всі трішки виглядаємо як мафіозі... *(До Катрін)*. Мадмуазель! Ви можете з легким серцем відправлятись додому... Ви вільні...

КАТРІН *(дивлячись на Редона)*. Додому? ...Знаєте, комісарє, мені доведеться ще трішки залишитись, оскільки мсьє Жаспар схильний до скупості і не стане видавати мені платню лише за половину місяця. Чи не так, мсьє? І ще... Мені як виявилось, дуже корисне сільське повітря! *(Бере Редона під руку)*. А завтра, дорогий друже, ми поїдемо до мсьє Петі за лікувальними черевиками...

РЕДОН. Мадмуазель... Я впевнений, що завтра вранці вам вже не захочеться їхати ні до якого Жана Петі!

ЛАУРА. Жаспар знає, що говорить!!!

Кінець другої дії.